

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i   b e l f ö l d i   h i r e k

1969. március 5.

bb 1.   a tanácsköztársaságra emlékeznek a pedagógusok

i vt/gk szb zs

1969. március 5.

Ünnepi események sorával köszöntik a pedagógusok a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulóját. a pedagógusok szakszervezete baráti összejövetelre invitálja az első magyar proletárhatalom pedagógus veteránjait, akik fiatalabb kollégáiknak fölelevenítik majd a 133 nap emlékeit, élményeit. a szakszervezet - a pedagógiai társasággal közösen - ünnepi központi vezetőségi ülést is rendez a szakszervezet gorkij fasori székházában, ahol „mit tett a pedagógus szakszervezet a tanácsköztársaság alatt?„ címmel hangzik majd el előadás. ezt követően ke-len jolán, a közoktatási népbiztosság gyermek-szociális ügyek osztályának volt vezetője emlékezik vissza arra, milyen intézkedéseket tett a tanácsköztársaság a gyermekvédelem érdekében. az ötven esztendővel ezelőtti szakszervezet iskolareformot előkészítő bizottsága vezetőségének egykori tagja, bartos erzsébet a bizottság munkájáról és eredményeiről számol be, lénárt sándornétól pedig ismertetést hallhatnak az ünnepi ülés résztvevői az óvodák elődeinek, az ugynevezett játék-iskoláknak a tevékenységéről.

a szakszervezet központi vezetősége nevében megkoszorúzzák majd a mártir pedagógusoknak az épületben elhelyezett emléktábláját. a szakszervezet budapesti és vidéki bizottságainak képviselői ugyancsak fölkeresik a történelmi idők mártirjainak sírjait, emléktábláit, hogy elhelyezzék a kegyelet, a tisztelet virágait. /mti/

--

-1-

bb 3. gyorsmérleg a koncert-évvad első felidejéről

i ol/héne szb zs

1969. március 5.

félidőhöz érkezett az 1968-69-es hangverseny-szezon. a most elkészült fővárosi gyorsmérleg arról tanuskodik, hogy eleven, pezsgő koncertélet volt budapesten. november elejétől február végéig mintegy 40 zenekari hangversenyt tartottak a fővárosban az országos filharmónia rendezésében, - jobbára telt házak előtt. a téli bérletben kiemelkedő művészi attrakciót jelentett ferencsik jános és az állami hangversenyzenekar haydn-mozart-sorozata, a november 25 és február 10-e között az erkel színházban rendezett öt előadás.

a szezon első felének karmester-vendégei közül különösen david ojsztfaratott nagy sikert, aki nemcsak mint hegedűszólista, hanem mint zenekari dirigens is kiváló teljesítményt nyújtott. emlékezetes volt karl richter vendégszereplése is; véleményletével hangzott el bach: h-moll miséje.

rak

az állami hangversenyzenekaron, a rádiózenekaron és a különböző feladatkörökben közreműködő budapesti máv szimfónikusokon kívül két vidéki zenekar is vendégeskedett a főváros zenei életének téli időszakában: a debreceni máv filharmónikusok és a pécsi szimfónikus zenekar. a budapesti kórus és a rádió-zenekar mellett a debreceni kodály-kórus és a pécsi liszt ferenc kórus működött közre megérdemelt sikerrel szimfónikus hangversenyeken.

a koncertmérleg nagy pozitívuma, hogy két mai magyar szimfónikus mű ősbemutatójára is sor került: kadosa pál vii. szimfóniája és kósa györgy cantata humana című alkotása első ízben csendült fel koncertteremben. ezen kívül három külföldi mű - honegger iv. szimfóniája, johann wagner: cyrano de bergerac című nyitánya és toyama: hegedűversenye - magyarországi ősbemutatója is erre az időszakra esett. /mti/

--

-2-

4c

bb 2. 48 percnyi nappal kell még a tavaszhoz

.. tz/j-ju ie la

1969. március 5-

csütörtökön, pontosan két héttel a tavasz kezdete előtt, a nap reggel egy perccel negyed hét után kel és délután 6 perccel félhat után nyugszik. ezek szerint a nappal még csak 11 órát és 20 percet mondhat magának a nap 24 órájából. most azonban már valóban rohamos tempóban hódítja el a percek és az órákat az éjszakától.

a következő 12 nap alatt ugyanis kerek 40 perccel hosszabbítja meg saját életét, úgyhogy a teljes nap-éj egyenlőség tulajdonképpen már 18-án bekövetkezik, amikor is a napkelte reggel 5 óra 53 perckor, a napnyugta pedig délután 5 óra 53 perckor lesz.

további két nap múlva 20-án pedig amikor a csillagászok szerint este 8 óra 8 perckor végre bekopogtat hozzánk a tavasz, a nappal már 16 perccel lesz hosszabb az éjszakánál. /mti/

--

bb 4. hullott agancsok - ,, fekete gyűjtők,,

vid/fm-ju ká la

1969. március 5.

tolna megye dunaártéri és dombvidéki erdőseiben megkezdődött az elhullatott szarvasagancsok gyűjtése. a február közepétől áprilisig terjedő időszakban a gímszarvasbikák levetik tavalyi fejlődésüket, hogy majd ujat növesszenek.

a bács-kiskun megyre is kiterjedő gemenci állami erdő- és vadgazdaságban 700-800 szarvasbika válik meg ékességétől. a szakemberek az összeszedett agancsokból következtetnek majd a világhírű gemenci szarvasbikák minőségére és fejlődésére. az összegyűjtött agancsokat értékesítik, nagyrészt átadják a vadoknak. félő azonban, hogy ez nem mindig sikerül, mert az erdőkben ,, fekete gyűjtők,, is megjelentek, akik megbolygatják a vadon csendjét, s nem szolgáltatják be a megtalált agancsot. ezért arra hívják fel a figyelmet, hogy a vadrezervátum területére illetékteleneknek nincs belépési joguk, s az elhullatott agancs állami vagyontárgynak számít. /mti/

--

-5-

4c

bb 5. a festészet a posztimpreszionizmustól napjainkig

i vt/gk-ju zs la

1969. március 5.

című színes reprodukció kiállítás anyagát az országos pedagógiai intézetben / vii. kerület gorkij fasor 17-21. / március 8-án fél 12 órai kezdettel konzultatív tárlatvezetés keretében farakas György, az opi tanszék vezetője elemzi. a tárlat egyébként minden hétköznap 10 és 19 óra között tekinthető meg.

a művelődésügyi minisztérium másik reprodukciós kiállítása „a festészet az őskortól napjainkig,, a ix. kerületi mester ut-

ca 19. szám alatt levő általános iskola dísztermében várja az érdeklődőket, március 13-ig, ugyancsak hétköznaponként 10 és 19 óra között. /mti/

--

bb 6. 1200 méteres kötélpálya a Jánoshegyre

i tz/gg-ju ie la

1969. március 5.

előreláthatólag még ebben a félévben megkezdődik a Jánoshegyi kötélpálya építése. a tervek szerint, amelyet az ut- és vasutervező vállalat mérnökei készítettek, a pálya a zugligeti ut és a csiga ut sarkáról viszi majd fel az utasokat a Jánoshegyi kilátó alatti fensikra, a jelenlegi autóbusz-forduló közepére.

a pálya mindkét végén korszerű, csinos állomás épül. a felsőben vendéglő, az alsóban búfé és símegőrző is lesz. közöttük a csaknem 1200 méter hosszú pályán a 18 másodpercenként induló kétszemélyes fülkék körülbelül 6 kilométeres sebességgel óránként 400-400 utast szállítanak mindkét irányban. bár a kis fedett kocsi fala csak körülbelül derékmagasságig ér, széldőlés veszélye senkit sem fenyeget, mert a fülkék sohasem lesznek 10 méternél magasabban a felszín felett, viszont a kilátás az egész utazás alatt kiváló lesz. az átlag 13 fokos szögben emelkedő kötélpálya 262 méteres hegymászástól kíméli meg a turistákat, illetve a sielőket.
/ folyt. köv. /

-4-

4c

bb 6. / 1200 méteres ... 1. folyt. /-ju

a 17 acélszerkezetű oszlop és az általuk tartott 26 milliméter vastag acélsodrony-kötél tökéletes biztonságot nyújt. a drótkötél például, amelyre a legnagyobb „zsufoltság,, esetén is legfeljebb 8000 kilogrammnyi súly nehezedik majd, 48.000 kilogrammot is kibírna, - tervezői tehát hatszoros biztonsággal méretezték. /mti/

--

bb 8. disszertáció a falusi betegellátás javulásáról

i ms/gk-ju zs cz

1969. március 5.

egészségügyi szervezési szakemberek, kutatók hajdu-bihar megye több községében az egész lakosságra kiterjedő összehasonlító vizsgálatokat végeztek, hogy megállapítsák: egy évtized alatt hogyan alakult a falvak lakóinak megbetegedési aránya és milyen mértékben vették igénybe az egészségügyi ellátás lehetőségeit. a vizsgálatok eredményeit dr. mányi Géza kandidátusi disszertációjában dolgozta föl.

az adatokból kitűnik, hogy míg korábban egy év alatt a lakosság 60 százaléka kereste fel az orvost, addig ez az arány tíz év alatt 75 százalékra emelkedett. a körzeti orvosi betegforgalom több mint megkétszereződött. szakrendelőbe a vizsgált községekből két és félszer annyian, kórházba kétszer annyian mentek, mint annak előtte.

érdekes, hogy egy évtized rekonstruált egészségügyi krónikája szerint az orvosok mindkét nembeliénél kétszáznál többféle diagnózist állapítottak meg, de az összes diagnózis mintegy kétharmada a husz leggyakoribb betegségfajta eset. egyébként a betegségek között a légzőrendszer betegségeinek 29 százalékkal, az emésztőrendszer betegségei 15, a keringési betegségek 9 százalékat tettek ki.

kitűnik a felmérésből, hogy a decentralizált fogászati rendelkezések következtében tíz év alatt tízszeresére nőtt a fogászati kezelések száma. az orvosi munka további javításának lehetőségére utal, hogy a körzeti orvosok betegforgalmának kerekén egyharmadát tették ki a recept-íratók. megfelelő intézkedéssel, például a gyógyszer-árrendszer módosításával tehát nagymértékben csökkenteni lehetne a betegforgalmat, ami tovább javítaná a betegek ellátását. /mti/

--

-5-

4c

bb 7. sárospatak új testvérvárosa - a törökországi tekirdag /rodostó/

vid. fm bh ká la

1969. március 5.

sárospatak vezetői az utóbbi években - a népek közötti barátság elmélyítésére - több külföldi várossal építettek ki testvéri kapcsolatokat. így sárospatak testvérvárosa lett az olaszországi collegno, - ahol kossuth lajos emigrációja egy részét töltötte, - valamint az ndk-beli neubrandenburg. a három testvérváros között gyümölcsöző kapcsolat alakult ki. az olaszországi collegnoban például „sárospatak-tér”, -nek nevezték el azt a kertet, ahol kossuth szobra áll, a bodrogparti városban pedig a tanítóképző előtti tér viseli a „collegno-park”, nevet. az olasz város minden esztendőben megrendezi hagyományos kiállítását, ahol a sárospatakról érkező anyagot ugynevezett „magyar sarokban”, mutatják be. a neubrandenburgiakkal csenevüdtetést szerveztek és nyaranta husz magyar diák a német városban, ugyanannyi német fiatal pedig magyar töltheti szabadsága egy részét. ezenkívül a három testvérváros vezetői kölcsönösen meglátogatják egymást és beszámolnak települeseik gazdasági fejlődéséről, kulturális és művészeti életéről.

a sárospatakiak nemrég hírül vették, hogy a törökországi tekirdágban, a hajdani rodostóban - amely a magyar város egykori urának, ii. rákóczi ferenc fejedelemnek, a szabadságharc leverése után nyújtott otthont - rákóczi-muzeumot nyitottak. ezért elhatározták, hogy a török várossal is testvéri kapcsolatba lépnek. a tekirdági köldöttség májusban érkezik sárospatakra, amikor ünnepélyesen megkötik a testvérvárosok együttműködésére vonatkozó szerződést. /mti/

--

bb 9. korábbi szűrővizsgálatot a látás- és beszédhibás gyermekek érdekében - a fővárosi oktatási tanács javaslatai.

ih1/gg bh zs la

1969. március 5.

a budapesti diákok egészségügyi gondozásának tapasztalatait vizsgálta a fővárosi oktatási tanács. megállapította, hogy a tanköteles korba lépők beiratás előtti kötelező orvosi vizsgálata során évente mintegy 10-15 ezer kislánynál derül fény kisebb-nagyobb testi, vagy szellemi fogyatékoságra esetleges krónikus betegsége, s ezzel lehetővé válik a tanulást akadályozó látás-, hallás- vagy beszédhibák javítása, megszüntetése. helyes kezdeményezés, hogy egyes budapesti kerületekben a tanintézetek pedagógusai is részt vesznek a vizsgálaton, és az orvosokkal közösen beszélnek meg a tennivalókat. többnyire a nevelési tanácsadó véleményét is meghallgatva döntik el: szellemileg és fizikailag egyaránt „iskolaérett”, -e a gyermek.

/ folyt. köv. /

- 6 -

ke

szűrővizsgálatot... folyt/

figyelemreméltó az iskoláskorba lépők egészségügyi statisztikája. a szűrővizsgálatok egyik meggondolásra készített adata, hogy a hatéves diákjelöltek több mint 10 százaléka látáshibában szenved, - különösen gyakori a kancsalság, - ami a későbbiekben rendkívül zavarhatja a tanulmányi előmenetelüket is. a főváros egészségügyi szervei megkezdték az ugynevezett orthooptikai - látásjavító - intézetek hálózatának kiépítését. ezzel kapcsolatban az oktatási tanácsnak az a javaslata, a látásvizsgálatra lehetőleg már az óvodás-kor derekán kerüljön sor, hogy az iskolába lépés idejére a rendelkezések nagyrészt megszüntethetők legyenek.

még kedvezőtlenebbek a fogászati vizsgálatok tapasztalatai: az ősszel megvizsgált 13.800 gyermek közül mintegy 5300 szuvasfogu volt. bár a budapesti gyermekgyógyászati hálózat el tudja látni az óvodások rendszeres fogászati kezelését, az óvodásoknak az elmúlt években mégis csak 30-40 százaléka került fogorvos elé. lényeges javulást várnak a fluór-tabletta használatától, ehhez viszont az intézmények személyzetének közreműködését igénylik a gyógyszerek beadásánál továbbá a fogászati kezeléssel kapcsolatos nyilvántartásban és ellenőrzésben.

a beszédhibás gyermekek aránya viszonylag kisebb, - a jelentégs elsősorúak között alig 6 százalék az illetékesek véleménye szerint azonban helyes lenne, ha a logopédiai - beszédjavító - intézetek két-három évvel korábban kezelésbe vennék a beszédhibás gyermekeket. /mti/

- 7 -

ke

bb. 10. mérlegen az angyalföldi önkéntes rendőrök munkája

i fe/gk/zs/gy/la

1969. március 5.

javult az elmúlt évben angyalföld közbiztonsága, csökkent a bűnesetek száma - állapították meg a 13. kerület önkéntes rendőreinek tanácskozásán. az erőszakos bűncselekmények közül a rablások száma 1968-ban például a korábbi évnek egynegyedére csökkent, ugyancsak kedvezően alakult a társadalmi és személyi tulajdon ellen elkövetett lopások aránya s kevesebb volt a gépkocsifeltörés is. csupán a betörések terén volt tapasztalható némi emelkedés, de komolyabb kárértékkel járó betörés így sem fordult elő a kerületben. mindebben része van a kerület önkéntes rendőreinek, akik tavaly 81 130 órát voltak szolgálatban. a kerületi kapitányságnak 413 esetben továbbítottak figyelmeztető jelzéseket. ezek eredményeként sikerült például ártalmatlanná tenni egy fiatalokból álló betörőbandát. az önkéntes csoportok értékes segítséget nyújtottak és nyújtanak az üzletek biztonsági berendezéseinek folyamatos ellenőrzésében. mintegy 2 300 esetben működtek közre rendőri intézkedéseknél, hat esetben pedig a bűnös elfogásánál, illetve előállításánál. a különböző sport- és kulturális rendezvényeken több mint kétezer esetben láttak el felügyeleti szolgálatot.

az önkéntes rendőrök különösen az ifjúságvédelem terén fejtettek ki hasznos tevékenységet. a 34 tagú önkéntes ifjúságvédelmi csoport azt a feladatot vállalta, hogy bűnmegelőzéssel, a züllés útjára tévedtek átnevelésével foglalkozik. a bíróság által próbára bocsátott 12 kiskorút például a csoport tagjai vették pártfogásukba, s jórészt nekik köszönhető, hogy a kerületben felszámolták a galerikat, s a hangadók ellenőrzés alá kerültek./mti/

..

bb. 11. bővítették kiskunfélegyházi kiskun muzeumot

vid-fm/ká/gy/la

1969. március 5.

rövidesen átalakítva, kibővített anyaggal fogadja látogatóit a kiskunfélegyházi kiskun muzeum. az alföld patinás muzeuma visszacapott több - eddig lakásnak használt - helyiséget.

8.35/gy

8.35/gy

9.3. f

- 8 -

/ folyt. köv. /

bb. 11. bővítették.... 1. folyt./ gy

igy már kilenc teremben rendezhetnek állandó és ideiglenes kiállításokat. végleges helyre kerülnek holló lászló kossuth-dijas festőművész képei, amelyeket a mester szülővárosának, kiskunfélegyházának adományozott. az emeleti nagyteremben néprajzi kiállítás nyílik abból a felbecsülhetetlen értékű anyagból, amely a kiskunsági nép életét dokumentálja évszázadokra visszamenően. eddig raktárban őrizték az egész néprajzi gyűjteményt. az épület belső szárnya több mint husz év óta ad helyet az országban egyedülálló börtönanyagnak. most itt is felújításra és átrendezésre kezdenek, mivel nem egy tárgyanak a megnevezése is helyesbítésre szorul. megállapították például, hogy a híres nyereg - amely alatt eddig ez a felirat állt: „rózsa sándor nyerge,, - nem biztos, hogy a betyárvezéré volt, esetleg a banda valamelyik tagjé lehetett. a muzeum teljes átrendezését az idei muzeumi hónapra, októberre fejezik be./mti/

..

bb. 12. május 4-25: alba regia-napok székesfehérvárott

vid-fm/ká/gy/la

1969. március 5.

a székesfehérvári városi tanács jóváhagyta az idei alba regia-napok programtervezetét. a május 4-25. közötti rendezvénysorozat középpontjába a műszaki hetet állítják, amikor is értékelik a város ipari fejlődését és bemutatják az ipar gyártmányfejlesztési eredményeit. szakmai bemutatók, tudományos ülésszakok, tanácskozások és ankétok sorozatát rendezik. tizenhárom-féle szakma, illetve tudományág jelenlegi helyzetéről és jövő teendőiről tárgyalnak.

a különböző rendezvények szervezésére és összefogására a városi tanács alba regia-titkárságot alakított./mti/

..

8.35/gy

8.35/gy

9.3. f

- 9 -

bb. 13. hevesi ákos emléktáblája kismarján

vid-fm/ká/gy/la

1969. március 5.

a derecskei pártbizottság, valamint a debrecen és környéke termelészövetkezeteinek területi szövetsége a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából kismarján emléktáblát állít hevesi ákosnak. a kis bihari község szülőite volt a kiváló mezőgazda és forradalmár, aki a spanyol szabadságharcban vesztette életét. az emléktáblát a hevesi ákos szülőháza helyén álló épületen helyezik el. az avatóünnepségre március 21-én kerül sor./mti/

..

bb. 14. újabb munkaalkalmakat teremtenek a kaposvári városi tanács szociális foglalkoztatójában

vid-fm/ká/gy/la

1969. március 5.

kaposvárott tavaly több mint egymillió forintos költséggel szociális foglalkoztatót létesítettek, amelyben 124 csökkent munkaképességű dolgozó részére biztosítottak kereseti lehetőséget. az itt foglalkoztatottak hét vállalat és szövetkezet részére végeznek különféle könnyebb munkákat hatórás műszakban. az elmúlt esztendőben teljesítményük értéke meghaladta a 304 ezer forintot. a somogy megyei tanács most újabb 600 ezer forintot bocsát rendelkezésükre gépek, berendezések, felszerelések vásárlására, hogy ezzel újabb hetven csökkent munkaképességű részére teremtsenek munkaalkalmat./mti/

..

bb. 15. harminc év után előkerült a „sárközi lány”,

vid-fm/ká/gy/la

1969. március 5.

harminc év elmúltával szerzett tudomást két balló ededíjas festményének hollétéről a gyémánt-jubileumára készülő szabó dezső 80 éves szekszárdi festőművész. nemrégiben ugyanis hír jelent meg a művész születésnapjáról és özv. németh józsefné győri lakos értesítette szabó dezsőt, hogy az ő tulajdonában van a művész két alkotása: a „selyemkendő lány”, és a „sárközi lány pártával”, című festmény.

/folyt. köv./

8.45/gy

- 10 -

915 200

930

bb. 15. / harminc év után.... folyt./ gy

mindkettőt szívesen rendelkezésére bocsátja a jubileumi kiállításra. a festményeket annak idején egy orosházi tanár vásárolta meg, s azok a tanár halála után kerültek győrbé. így az idős festőművész ezt a két híres festményét is bemutathatja majd az életművét szemléltető kiállításán./mti/

..

bb. 16. borraktár

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. március 5.

borraktárat alakított ki nyíregyházán a tokajhegylajai pincegazdaság helyi üzeme. a raktár az ország hét pincegazdaságának palackozott borait rendeli és tárolja nagy tértelben. ezzel megteremti a feltételeit annak, hogy a bort értékesítő kiskereskedelmi szervek - állami vállalatok és szövetkezetek - egy helyen a teljes készletből válogathassanak és rendelhessenek, ami nyilván a választék bővülését eredményezi majd. a raktár feltöltését megkezdték./mti/

..

bb. 17. épül az ország egyik legkorszerűbb téglagyára

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. március 5.

százharminc millió forintos költséggel a veszprém megyei bakonyszentlászlón épül az ország egyik legkorszerűbb automatizált téglagyára. száznegyvenöt méter hosszú és 43 méter széles csarnokában évente 5 millió téglát készítenek majd a megrendelők kívánságának megfelelő méretben. a csarnokban az időjárástól függően egész évben megszakítás nélkül termelhetnek. az új téglagyárat ez év végén adják át rendeltetésének./mti/

..

8.50/gy

917 200

930

- 11 -

bb. 13. hevesi ákos emléktáblája kismarján

vid-fm/ká/gy/La

1969. március 5.

a derecskei pártbizottság, valamint a debrecen és környéke termelőszövetkezeteinek területi szövetsége a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából kismarján emléktáblát állít hevesi ákosnak. a kis binari község szülőte volt a kiváló mezőgazda és forradalmár, aki a spanyol szabadságharcban vesztette életét. az emléktáblát a hevesi ákos szülőháza helyén álló épületen helyezik el. az avatóünnepségre március 21-én kerül sor./mti/

..

bb. 14. újabb munkaalkalmakat teremtenek a kaposvári városi tanács szociális foglalkoztatójában

vid-fm/ká/gy/La

1969. március 5.

kaposvárott tavaly több mint egymillió forintos költséggel szociális foglalkoztatót létesítettek, amelyben 124 csökkent munkaképességű dolgozó részére biztosítottak kereseti lehetőséget. az itt foglalkoztatottak hét vállalat és szövetkezet részére végeznek különféle könnyebb munkákat hatórás műszakban. az elmúlt esztendőben teljesítményük értéke meghaladta a 304 ezer forintot. a somogy megyei tanács most újabb 600 ezer forintot bocsát rendelkezésükre gépek, berendezések, felszerelések vásárlására, hogy ezzel újabb hetven csökkent munkaképességű részére teremtsenek munkaalkalmat./mti/

..

bb. 15. harminc év után előkerült a „sárközi lány,,

vid-fm/ká/gy/La

1969. március 5.

harminc év elmultával szerzett tudomást két balló ededijas festményének hollétéről a gyémánt-jubileumára készülő szabó dezső 80 éves szekszárdi festőművész. nemrégiben ugyanis hír jelent meg a művész születésnapjáról és özv. németh józsefné győri lakos értesítette szabó dezsőt, hogy az ő tulajdonában van a művész két alkotása: a „selyemkendős lány,, és a „sárközi lány pártával,, című festmény.

/folyt. köv./

8.45/gy

- 10 -

915222

930

bb. 15. / harminc év után.... folyt./ gy

mindkettőt szívesen rendelkezésére bocsátja a jubileumi kiállításra. a festményeket annak idején egy orosházi tanár vásárolta meg, s azok a tanár halála után kerültek győrbé. így az idős festőművész ezt a két híres festményét is bemutatathatja majd az életművét szemléltető kiállításán./mti/

..

bb. 16. borrhaktár

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. március 5.

borraktárat alakított ki nyíregyházán a tokajhegylajai pincegazdaság helyi üzeme. a raktár az ország hét pincegazdaságának palackozott borait rendeli és tárolja nagy tértelben. ezzel megteremti a feltételeit annak, hogy a bort értékesítő kiskereskedelmi szövetkezetek - állami vállalatok és szövetkezetek - egy helyen a teljes készletből válogathassanak és rendelhessenek, ami nyilván a választék bővülését eredményezi majd. a raktár feltöltését megkezdték./mti/

..

bb. 17. épül az ország egyik legkorszerűbb téglagyára

vid-kz/tné/ká/gy/La

1969. március 5.

százharminc millió forintos költséggel a veszprém megyei bakonyszentlászlón épül az ország egyik legkorszerűbb automatizált téglagyára. száznegyvenöt méter hosszú és 43 méter széles csarnokában évente 5 millió téglát készítenek majd a megrendelők kívánságának megfelelő méretben. a csarnokban az időjárástól függően egész évben megszakítás nélkül termelhetnek. az új téglagyárat ez év végén adják át rendeltetésének./mti/

..

8.50/gy

917222

930

- 11 -

bb. 18. víztározóvá alakítják a megszüntetett mizserfai külfejtéses bányát

vid-kz/tén/ká/gy/la

1969. március 5.

a salgótarjáni kohászati üzemek megvásárolta a másfél éve megszüntetett mizserfai külfejtéses szénbányát. a középduánantuli vízügyi igazgatóság közreműködésével hatalmas víztározóvá alakítják át. a vizet csővezetékkel juttatják a kohászati üzemekbe. a vállalkozás költsége mintegy 50 millió forint lesz./mti/

..

bb. 19. keszthelyi kutatók tiszaszederkényben - kooperáció a vegyi kombinát és az agrártudományi főiskola között

vid-kz/ká/gy/la

1969. március 5.

figyelemreméltó együttműködés alakult ki a tiszai vegyi kombinát és a keszthelyi agrártudományi főiskola között. a vegyi üzem azzal bizta meg a növénytermesztési tanszék munkatársait, hogy értékeljék termékeiket és vizsgálják azok mezőgazdasági hatékonyságát. erre a célra tiszaszederkényben külön kísérleti telepet jelöltek ki. ott vizsgáztatják a különböző hazai és külföldi nitrogénműtrágyákat. a nemzetközi vetélkedő eredményei alapján a tiszai vegyi kombinát vezetői képet kapnak arról is, hogy termékeik minősége hatékonysága állja-e a nemzetközi konkurenciát.

a növénytermesztési kísérletek mellett azt is megfigyelik, miképpen hasznosíthatók a műanyagok a mezőgazdasági termelésben. a tiszai vegyi kombinát ugyanis rövidesen új terméket, polietilénnel, jelenik meg a piacon./mti/

bb. 20. szocialista brigád „úti kalauza”, a tiszai cipőgyár új dolgozóinak

vid-kz/ká/gy/la

1969. március 5.

a martfői tiszai cipőgyár „várnai zseni”, nevét viselő szocialista brigádja hasznos meglepetéssel kedveskedik a nagyüzem újonnan belépő dolgozóinak.

/folyt. köv./

- 12 -

bb. 20. / szocialista brigád.... folyt./ gy

kétezer példányban képekkel gazdagon illusztrált „úti kalauzt”, állított össze és adott ki a szolnok megyei lapkiadó vállalat gondozásában. a füzet előszavát a szocialista brigád tagjai írták. a rendkívül hasznos ismertető bemutatja a gyár fejlődésének történetét, tájékoztatást ad a vállalat vezetéséről, a szakszervezet hatásköréről és jogairól. részletesen informál arról, hogy milyenek a szakmai és politikai továbbtanulási lehetőségek, s hogy ehhez milyen segítséget nyújt az üzem. a cipőgyár mintegy hatezer munkásának többsége nő, ezért külön tájékoztatást ad a füzet arról is, hogy a nő dolgozókat, illetve az anyákat milyen kedvezmények illetik meg./mti/

..

bb. 21. bővítik a balatonfüredi vasutállomást

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. március 5.

az északi balatonpart gyógy- és üdülőközpontjában - balatonfüreden - megkezdték a vasutállomás bővítését, modernizálását. a tervezők figyelembe vették, hogy tihany forgalma is balatonfüredet terheli. a bővítés során új épülettel, aluljáróval, korszerű bisztróval gazdagodik a füredi állomás. új emeletes főépületében galériás utasforgalmi csarnokot alakítanak ki. az első szinten kapnak helyet a pénztárak és az üzletek, továbbá az utasellátó bisztró és konyhája. a várótermet és a nagyobb éttermet az emeleten képezik ki. a balatonpart legszebb és legmodernebb vasutállomásán két fedett szigetperont is építenek./mti/

..

te

1012

- 13 -

bb. 22. több mint kétmillió forint helytörténeti kutatómunkára somogyban

vid-fm/gy/la

1969. március 5.

somogyban a szép eredményeket felmutató helytörténeti kutatómunkáról nyilatkozott az mti munkatársának dr. várkonyi imre, a somogy megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese. többek között elmondta, hogy a helytörténeti kutatómunka fellendítése céljából az elmúlt évben több intézkedést tettek. tervet készítettek a tudományos intézmények tevékenységének összehangolására, és megkezdték a somogyi helytörténeti gyűjtemény kialakítását. társadalmi összefogással befejeződött a földrajzi nevek összegyűjtése, megjelentették az iskolai oktató-nevelő és a népművelési munka szempontjából egyaránt jelentős történelmi olvasókönyvet. 1959. január 1-től a barcsi és a fonyódi járásban megszervezték a falukrónikák írását.

összeállították a kutatómunka 1975-ig szóló tervét is. a tudományos igényű helytörténetírás támogatására március 10-12. között országos történész-tanácskozást rendeznek kaposvárott.

a tanácsköztársaság és a felszabadulás jubileumának tiszteletére megjelentetik a „két forradalom somogyban”, című könyvet, továbbá „az élet megindulása somogyban”, című tanulmánykötetet. megkezdődtek somogy helytörténeti lexikonjának anyaggyűjtési és szerkesztési munkái. „somogy megye helytörténeti bibliográfiája”, címmel feldolgozzák az 1945-től 1970-ig terjedő időszak sajtójának és a somoggal kapcsolatos kiadványoknak az anyagát. továbbra is megjelenik évente 2-4 kiadásban a muzeumi füzet, s a néprajzkutatás terén még az idén megindul a személynév-monográfiák készítése, a somogyi tájszótár anyagának gyűjtése. 1975-ig elkészül a hagyományos paraszti gazdálkodás ismeretanyagának és szókincsének gyűjteménye. a népzenei gyűjtést megelőzően elkészül a megye népzenei térképe, a népi énekesek-, nótafák- és zenészek katasztere. a falu és üzemkrónikáírás ösztönzésére színvonalas módszertani krónikát jelentetnek meg. e szép célok megvalósítására több mint kétmillió forintot költ a somogy megyei tanács.
/mti/

--

9.05/gy

- 14 -

le

10.12

bb. 23. megkezdődött a kereskedelmi tanulók versenyének országos döntője

t kf/tr/gy/cz

1969. március 5.

szerdán reggel 8 órakor a főváros legnagyobb üzleteiben, a kereskedelem öt ágazatában, valamint a vendéglátóipar három szakmájában megkezdődött a kereskedelmi tanulók országos versenyének döntője. a ruházati kereskedelem legjobb tanulói a lottó áruházban, a kozmetikai és vegyi szakma versenyzői a kossuth lajos utcai illatszerboltban, a „vas-edényesek”, a lenin körúti vásáruházban, a rádió-villamossági ágazat legjobbjai az otthon áruházban, míg a cipőeladók a baross téri cipőáruházban kezdték a munkát. a szakács, a cukrász és a felszolgáló tanulók a royal szálló konyháján és éttermében tevékenykedtek. az élelmiszerkereskedelem tanulói egy órával később a józsef attila lakótelep abc áruházában láttak munkához.

a 171 harmadéves tanuló - az elődöntők legjobbjai - kedden már vizsgázott egyszer, valamennyien írásbeli feladatokat oldottak meg. a mostani bolti munka már az igazi gyakorlat, amelyet ugyanúgy kell végezniük, mintha teljes értékű eladók lennének. tevékenységüket; magatartásukat, beszédkészségüket, udvariasságukat az árbeutatóknál, az ajánlásnál; a szaktudásukat, technikai ismereteiket, s nem utolsósorban a fizetési jegyzék kiállítását és pontosságát szigorú zsüri figyeli. a vásárlók nem kiválasztott személyek, hanem a boltba betérő vendégek. a tanulóknak ezenkívül számot kell adniuk munkájukkal kapcsolatosan nem ilyen látványos, de elengedhetetlen szakismertekből, egyebek között az áruátvételtől, csomagolásból, eladásra történő előkészítéséből is. az összetett feladatokra maximum 150 pontot kaphatnak a mindenben kiváló tanulók.

a verseny csütörtökön délután fejeződik be, amikor a vendéglátóipari tanulók munkáit, a szakácsok és cukrászok készítményeit, a felszolgálók asztalait a közönség nyilvános kiállításán is megtekintheti a royal szálló nagytermében. az országos verseny eredményét pénteken hirdetik ki./mti/

--

9.45/gy

- 15 -

le 10.12

bb. 24. tanácsköztársasági dokumentumok kiállítása az ndk-ban

t tf/tr/gy/cz

1969. március 5.

harminckét tablót megtöltő fotó- és dokumentációs anyag ad hírt a magyar tanácsköztársaság előzményeiről, megalakulásáról és történéseiről azon a kiállításon, amelyet a munkásmozgalmi múzeum a központi múzeumi igazgatósággal közösen készített és indít utnak ezen a héten az ndk-ba. a gyűjteményt a kulturális kapcsolatok intézete küldi berlinbe, annak a dokumentációs tárlatnak a viszonzásaképpen, amely jelenleg tatabányán látható, a német kommunista párt történetéről és a német munkásmozgalomról ad képet, s tavaly novemberben érkezett hozzánk az ndk-ból. a most induló tanácsköztársasági kiállítást szerdán délelőtt mutatták be a sajtó munkatársainak, az iparművészeti múzeum központi csarnokában. a nagyértékű, rangos anyag német nyelvű kísérelő szöveggel készült. vándorkiállításról van szó, amelyet a tanácsköztársaság 50. évfordulója után - a berlini bemutatót követően - több ndk-beli városban szerepeltetnek majd.

hasonló tematikájú emlékkiállítás készül a magyar tanácsköztársaságról - mongóliai bemutatóra is./mtl/

..

bb. 25. egy év alatt megkészszerződött a budapest-környéki tsz-ek fejlesztési alapja

t jf/tm/ie/gy/bs

1969. március 5.

szerdán közgyűlést tartott a budapest-környéki mezőgazdasági szövetkezetek területi szövetsége. dr. kecskeméti Lajos, a szövetség titkára beszámolójában elmondta: a 71 termelőszövetkezet jó eredménnyel zárta az elmúlt évet, a közös gazdaságok áruforgalma elérte a 800 millió forintot. a termelőszövetkezetek tavaly 142 millió forintot költöttek beruházásra, 30 százalékkal többet, mint a megelőző évben. az áruforgalom fele a melléküzemi tevékenységből származott.

a közgyűlés véleménye: az eddigi tapasztalatok szerint különösen a nagyüzemi értékesítést érdemes fokozni. ezért idén a megtermelt áru 70-80 százalékát nagy tételben, a partnerekkel korábban megkötött megállapodások alapján értékesítik. az áru 15-20 százalékát egyenesen a nagyvásártelre szállítják, s így a zöldség és a gyümölcs szedése után 5-8 órával már a háziasszonyok kosarában lehet.

/folyt. köv./
10.40/gy

- 16 -

1132

bb. 25. / egy év alatt.... folyt./ gy

a területi szövetség 21 termelőszövetkezete létrehozta az agrokoop áruértékesítési és beszerzési társulást, amely a tavalyinál 10-15 százalékkal több mezőgazdasági terméket küld majd * budapest ellátásához.

az elmúlt év jó gazdasági eredményei következtében egy év alatt megkészszerződött a tsz-ek fejlesztési alapja: a gazdaságok idén már 302 millió forintot költenek beruházásokra. így például 7-8 termelőszövetkezet vágóhidat létesít és sertés-, illetve marhafeldolgozásra rendezkedik be./mtl/

..

bb. 26. megkezdődtek a népszámlálás fővárosi előkészületei

t hi/j/gy/bs

1969. március 5.

az 1970. január 1-i népszámlálás előkészületeiről szerdán a városházán megbeszélést tartottak a kerületi tanácsok titkárai és igazgatási osztályvezetői. fajkos Aladárné dr.-nak, a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága titkárának bevezetője után hadházi Gyula, a központi statisztikai hivatal budapesti igazgatóságának vezetője ismertette a feladatokat.

elmondta, hogy a népszámlálás előkészítéséért és lebonyolításáért a tanácsok felelősek. budapesten a fővárosi tanács vb-elnöke a kerületi vb-titkárokat bizta meg a népszámlálás munkájának felelős irányításával. a szakmai irányítást a ksh népszámlálási osztálya látja el a statisztikai szervek - fővárosi vonatkozásban a budapesti statisztikai igazgatóság - közreműködésével. a népszámlálás során a teljességre törekcsenek, azaz a kérdőíveket minden egyes lakoshoz eljuttatják, természetesen gondosan elkerülve azt, hogy bárki is kétszer vagy többször kerüljön felvételre. a népszámlálási adatok feldolgozása alapot szolgáltat majd egyes területi egységek alaposabb megismerésére, amire budapesten a városfejlesztési tervek kidolgozásánál a továbbiakban különösen nagy szükség lesz.

/folyt. köv./

10.45/gy

- 17 -

1132

bb. 26. / megkezdődtek a népszámlálás.... 1. folyt./ gy

a népszámlálás budapesti menetrendje egyébként a következő: első lépésként - május végéig - rendezik az utcaelvezéseket és a házszámokat. ez egyik előfeltétele a budapesti lakosság egészére kiterjedő megfigyelésnek, statisztikai felvételnek. május végétől kezdve az utcanevekben és a már megállapított házszámokban változás nem történhet, ugyanis májusban - szintén a népszámlálással összefüggésben - megkezdik a főváros lakóépületeinek jegyzékbe foglalását.

a következőkben adatokat gyűjtenek arról, hogy a tíz évvel ezelőtti népszámláláshoz képest a budapesti közigazgatási területek, illetve a külterületi lakott helyek vonatkozásában milyen változások következtek be. erre egyrészt a számláló körzetek kialakítása miatt, másrészt azért van szükség, mert a rendelkezésre álló térképek nem jelölik meg megbízható pontossággal a fővárosi külterületeket./mti/

..

bb. 27. megkezdődött az uszálygyilkosság bírósági tárgyalása

t bc/j/gy/cz

1969. március 5.

a fővárosi bíróságon szerdán megkezdődött kiss bálint 23 éves matróz emberölési bűnyüének tárgyalása. a vádirat megállapításai szerint kiss, aki munkája során különböző uszályokon teljesített szolgálatot, megismerkedett sebestyén andrás 59 éves uszálykormányossal, majd tavaly nyáron utóbbi 16 éves leányával - aki apjánál az uszályon nyaralt - és sebestyén tialma ellenére udvarolni kezdett a leánynak, többször írt neki. tavaly októberben névnapján köszönteni akarta a leányt, ehhez azonban az apa nem járult hozzá, ingerülten elutasította, s közben sértő fenyegetéseket is tett. a nézeteltérést követően kiss ismét felkereste sebestyént kabinjában. a kormányos időközben elaludt, s ekkor kiss a kamrában magához vett bal-tával nagy erővel fejbevágtá az alvó férfit, aki azonnal meghalt. a támadó a holttestet a dunába dobta, majd visszatért munkahelyére, s kezdetben igyekezett a gyanut elterelni magáról./mti/

..

11.00/gy

- 18 -

ll 11.30

bb. 28. elfogták az áldozatát cserben hagyó gépkocsivezetőt
t fe/tr/gy/cz

1969. március 5.

győrtelek községben négy nappal ezelőtt egy személygépkocsi halálra gázolta csigai józsef 74 éves férfit. a személygépkocsi vezetője a baleset után - segítségnyújtás nélkül tovább hajtott, magára hagyva áldozatát.

a rendőrség március 4-én miskolcon elfogta csecskedi lajos 47 éves miskolci lakost, aki beismerte a bűncselekményt. a rendőrség csecskedit őrizetbe vette és a vizsgálatot tovább folytatja.

a 18. kerületben a ferihegyi ut és a poprád utca kereszteződésében rottmanner józsef 34 éves hírlapterjesztő egy álló jármű mögül féktávolságon belül lépett egy tehergépkocsi elé, amely halálra gázolta.

a keleti pályaudvaron egy kiinduló személyvonatra ugrott fel molnár gyula 49 éves nyomdász, péceli lakos. a lépcsőről azonban visszaesett, a szerelvény kerekei alá került és olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás közben meghalt./mti/

..

bb. 29. megkezdődött a fémbutorgyártás a „kanizsa butorgyár,-ban

vid-ká/gy/cz

1969. március 5.

a fővárosból nagykanizsára, a „kanizsa butorgyár,-ba telepítették a fémbutorgyártást. ezzel nagykanizsán többszáz munkás foglalkoztatására nyílt lehetőség. az év eleje óta tartó gyártási előkészület után szerdán megkezdődött a fémvázás butorok sorozatgyártása. a pécs típusu garnitúrából négyszázat készítenek az első szériában, s márciusban már az üzletekben lesznek az első kanizsai fémvázás kárpitozott butorok. az év második negyedében megkezdik a lyon, a harmadik negyedévben pedig a sió típusu butorok sorozatgyártását. nagykanizsáról ebben az évben hatvan millió forint értékű fémvázás butor kerül kereskedelmi forgalomba.

a fémvázás butorok iránt a külkereskedelem is érdeklődik. az artex külkereskedelmi vállalat ezer pécs típusu kárpitozott fémvázás butor gyártásáról tárgyal a gyárral.

/folyt. köv./
11.25/gy

- 19 -

ll

bb. 26. / megkezdődtek a népszámlálás.... 1. folyt./ gy

a népszámlálás budapesti menetrendje egyébként a következő: első lépésként - május végéig - rendezik az utcaelnevezéseket és a házszámokat. ez egyik előfeltétele a budapesti lakosság egészére kiterjedő megfigyelésnek, statisztikai felvételnek. május végétől kezdve az utcanevekben és a már megállapított házszámokban változás nem történhet, ugyanis májusban - szintén a népszámlálással összefüggésben - megkezdik a főváros lakóépületeinek jegyzékbe foglalását.

a következőkben adatokat gyűjtenek arról, hogy a tíz évvel ezelőtti népszámláláshoz képest a budapesti közigazgatási területek, illetve a külterületi lakott helyek vonatkozásában milyen változások következtek be. erre egyrészt a számláló körzetek kialakítása miatt, másrészt azért van szükség, mert a rendelkezésre álló térképek nem jelölik meg megbízható pontossággal a fővárosi külterületeket./mti/

..

bb. 27. megkezdődött az uszálygyilkosság bírósági tárgyalása

t bc/j/gy/cz

1969. március 5.

a fővárosi bíróságon szerdán megkezdődött kiss bálint 23 éves matróz emberölési bűnyüének tárgyalása. a vádirat megállapításai szerint kiss, aki munkája során különböző uszályokon teljesített szolgálatot, megismerkedett sebestyén andrás 59 éves uszálykormányossal, majd tavaly nyáron utóbbi 16 éves leányával - aki apjánál az uszályon nyaralt - és sebestyén tialma ellenére udvarolni kezdett a leánynak, többször írt neki. tavaly októberben névnapján köszönteni akarta a leányt, ehhez azonban az apa nem járult hozzá, ingerülten elutasította, s közben sértő fenyegetéseket is tett. a nézeteltérést követően kiss ismét felkereste sebestyént kabinjában. a kormányos időközben elaludt, s ekkor kiss a kamrában magához vett baltaival nagy erővel fejbevágtá az alvó férfit, aki azonnal meghalt. a támadó a holttestet a dunába dobta, majd visszatért munkahelyére, s kezdetben igyekezett a gyanút elterelni magáról./mti/

..

11.00/gy

xl 113f

- 18 -

bb. 28. elfogták az áldozatát cserben hagyó gépkocsivezetőt

t fe/tr/gy/cz

1969. március 5.

győrtelek községben négy nappal ezelőtt egy személygépkocsi halálra gázolta csigai józsef 74 éves férfit. a személygépkocsi vezetője a baleset után - segítségnyújtás nélkül tovább hajtott, magára hagyva áldozatát.

a rendőrség március 4-én miskolcon elfogta csecskedi lajos 47 éves miskolci lakost, aki beismerte a bűncselekményt. a rendőrség csecskedit őrizetbe vette és a vizsgálatot tovább folytatja.

a 18. kerületben a ferihegyi ut és a poprád utca kereszteződésében rottmanner józsef 34 éves hírlapterjesztő egy álló jármű mögül féktávolságon belül lépett egy tehergépkocsi elé, amely halálra gázolta.

a keleti pályaudvaron egy kiinduló személyvonatra ugrott fel molnár gyula 49 éves nyomdász, péceli lakos. a lépcsőről azonban visszaesett, a szerelvény kerekai alá került és olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás közben meghalt./mti/

..

bb. 29. megkezdődött a fémbutorgyártás a „kanizsa butorgyár„-ban

vid-ká/gy/cz

1969. március 5.

a fővárosból nagykanizsára, a „kanizsa butorgyár„-ba telepítették a fémbutorgyártást. ezzel nagykanizsán többszáz munkás foglalkoztatására nyílt lehetőség. az év eleje óta tartó gyártási előkészület után szerdán megkezdődött a fémvázás butorok sorozatgyártása. a pécs típusu garnitúrából négyszázat készítenek az első szériában, s márciusban már az üzletekben lesznek az első kanizsai fémvázás kárpitozott butorok. az év második negyedében megkezdik a lyon, a harmadik negyedében pedig a sió típusu butorok sorozatgyártását. nagykanizsáról ebben az évben hatvan millió forint értékű fémvázás butor kerül kereskedelmi forgalomba.

a fémvázás butorok iránt a külkereskedelem is érdeklődik. az artex külkereskedelmi vállalat ezer pécs típusu kárpitozott fémvázás butor gyártásáról tárgyal a gyárral.

/folyt. köv./
11.25/gy

xl

- 19 -

bb. 29. / megkezdődött... folyt./ gy

a fémbutorgyártás megkezdésével egyidőben hozzáfogtak az újabb típusok tervezéséhez, amelyeket még ebben az évben bemutatnak a kereskedelemnek./mti/

..

bb. 30. műhely-antológia jelent meg 13 somogyi képzőművészről

vid-ká/gy/cz

1969. március 5.

a somogy megyei tanács vb művelődésügyi osztálya gondozásában műhely-antológia jelent meg 13 somogyi képzőművészről. a háromezer példányos kiadványhoz Takáts Gyula József Attila-díjas költő, a kaposvári Rippl-Rónai József Múzeum igazgatója írt köszöntőt. az antológia bemutatja a 13 somogyi képzőművészt néhány alkotásának reprodukciójával együtt./mti/

..

bb. 31. molnárok, üzemvezetők, raktárosok országos munkavédelmi vetélkedője törökszentmiklóson

vid-ká/gy/cz

1969. március 5.

ki a legtájékozottabb a szakma munkavédelmi előírásaiban? - erre válaszoltak szerdán törökszentmiklóson a gabonatröszt-höz tartozó vállalatok dolgozóinak országos munkavédelmi vetélkedőjén. a szolnok megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat által kezdeményezett verseny előcsatározásain az ország husz testvérvállalatának csaknem 1300 dolgozója vett részt. a törökszentmiklósi országos döntőn a husz legkiválóbb versenyző - molnárok, raktárosok, üzemvezetők, technikusok - mérte össze tudását. a zsüri rékai gábornak a gabonatröszt vezérigazgatójának elnökletével bírálta el a kérdésekre adott válaszokat és értékes jutalomban részesítette a legjobbakat./mti/

..

11.35/gy

- 20 -

ll

bb. 32. rendőrkezen a corvin áruház betörői

i fe/tr/gy/cz

1969. március 5.

rendőrnagy igazoltatta és a 8. kerületi rendőrkapitányságra kísérte be Groszpics József Imre, 22 éves és Malárovics János 20 éves segédmunkás, budapesti lakosokat. a két fiatalembernél négy táskarádiót, négy villanyborotvát, sporttáskákat és hat üveg pálinkát találtak. a rendőrségen beismerték, hogy a hétezer forint értékű árut a Corvin áruházban lopták, ahova betörték. mindkettőjük ellen őrizetbevétel mellett büntető eljárás indult./mti/

..

bb. 33. tízmillió forint értékű szolgáltatás - apróságokból

t kf/tr/ie/gy/cz

1969. március 5.

a közvetlen lakossági igények kielégítésére hívták életre 15 esztendővel ezelőtt az általános ruházati ktsz-t, amelynek tevékenységéről, újdonságairól szerdán Veres Tiborné elnök tájékoztatta a sajtó képviselőit.

a szövetkezet alakulása óta több mint két és félszeresére növelte aprólékos munkával járó szolgáltatásainak értékét, s négyszeresére a méretesruha varrás volumenét. dolgozói a főváros 72 helyén működnek, ott vannak valamennyi áruházban, a nagyobb róltex boltokban, szinte úgy, mintha a kereskedelem dolgozói lennének. a múlt évben 35 200 megrendelést szolgáltattak ki, készítettek részükre ruhát, varrtak függönyt, butorhuzatot, stb. - összesen tízmillió forint értékben. speciális szolgáltatásuk az autóülés huzatvarrás, 185 féle típusra vesznek fel rendelést, s évente kétezer kocsi tulajdonos veszi igénybe munkájukat. új szolgáltatásuk a szőnyegszegés, s vállalják már - eredeti külföldi alkatrészeket szereztek be hozzá - az összecsukszó esernyők javítását is.

a szövetkezet 262 dolgozója szerdán a Royal szállóban mérlegző közgyűlésen vette számba a múltévi eredményeket, s egyben - miután létszámuk 90 százaléka nő - megünnepezték a nemzetközi nőnapot./mti/

..

12.20/gy

- 21 -

ll 1312

bb. 34. vetik a zöldborsót heves megyében

vid-kz/ká/gy/cz

1969. március 5.

heves megye határában a borongós, esős napokat szerdán kellemes napsütés váltotta fel. a kedvező időt kihasználva megyszerte hozzáálltak a koratavaszi mezőgazdasági munkákhoz. a tarna-menti homokháton megkezdtek a talajelőkészítést és megindultak a vetőgépek is. az erdőtelki szabad-ság termelészövetkezetben 80 holdon került földbe a csemegeborsó magja. a mátraaljai történelmi borvidéken teljes ütemben hozzáálltak a szőlőmetszéshez. az egri, abasári, gyöngösi dombokon megkezdtek a tavaszi szőlőtelepítés előkészületeit./mti/

..

bb. 35. „energiaváros”, épül pécs mellett - szerelik az óriás benzintartót

vid-kz/ká/gy/cz

1969. március 5.

pécs mellett valóságos „energiaváros”, bontakozik ki. itt működik az ország egyik legnagyobb hőerőműve, amely a villany-áram termelésén kívül több ezer lakás távfűtését is ellátja. ebben a negyedben van a mecseki szénbányák előkészítő üzeme, amely az elmúlt években végrehajtott rekonstrukció-sorozat eredményeként korszerű technológiával mossa, dúsítja a pécsi bányákból kikerült feketeszenet. most a két üzem „öreg”, szomszédja, a gázmű fejlesztésén a sor: 135 millió forint költséggel benzintartót építenek. mivel a kőszén kocsizolása után nyert gázból már nem lehet a gyorsan növekvő igényeket kielégíteni. a bontó kivitelezése jó ütemben halad. a héten megkezdtek az olasz importból származó berendezések szerelését. két, egyenként 100 000 köbméter gáz előállítására alkalmas bontót állítanak fel. az egyik tartalékul szolgál. így üzembiztos esetben mindössze két órát igényel majd az átállítás, tehát az ellátásban nem lesz kiesés. a telepen hozzáfogtak egy új, 20 000 köbméteres gáztároló alapozásához is. az új létesítményeket a tervek szerint ez év utolsó negyedében adják át rendeltetésének./mti/

..

12.30/gy

- 22 -

13.12

bb. 37. időjárásjelentés

gk/gy/

1969. március 5.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán délben:

száraz, hideg idő

az elmúlt három nap során szárazföldünk időjárási helyzetében jelentős változás történt. a lényegesebb átalakulás azután következett be, miután a csaknem egy hónap óta fennálló kelet-európai anticiklon, amelynek középpontja a volga felső szakaszának vidékén volt, kettészakadt. egyik része ukránra fölé helyeződött át és nyulványa egészen a brit szigetekig kiterjeszkedett. az ukránai anticiklon kialakulása következtében létrejött erősebb keleti áramlás kedden napközben átsegítette a kárpátok gyűrűjén kívül felhalmozódott fagyos hideg és száraz légtömeget. ez a levegőfajta nyugat felé jutott és még a következő nap folyamán is irányítja majd a medence időjárását.

hazánkban kedden reggeltől estig fokozatosan felszakadozott a felhőzet, mivel északkeletről élénk széllet szárazabb és hidegebb levegő érkezett. a szerda reggel 7 óráig terjedő 24 óra alatt csak az északi országrészben volt egy-két helyen hószállingózás, gyöngye hózápor. a hőmérséklet kedden napközben 0- plusz 6 fokig emelkedett. szerda reggelre általában mínusz 2- mínusz 7 fokig hűlt le a levegő, de az északi hegyvidéken néhány helyen mínusz 8- mínusz 11 fokot mértek. délelőtt napos, száraz, az átlagosnál hidegebb idő volt. a hőmérséklet 11 óráig csak mínusz 1- plusz 2 fokot ért el.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke plusz 1,0 fok volt, 2,1 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, mérsékelttel süllyed.

várható időjárás csütörtök estig: csendes, jobbra derült északa, további erős lehüléssel. napközben a déli megyékben felhősödés, havazás nélkül. csütörtök délelőtt ismét megélénkülő északkeleti, keleti szél. a napi középhőmérséklet az átlagosnál alacsonyabb marad. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában mínusz 3- mínusz 8 fok között, helyenként mínusz 10 fok körül. legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön mínusz 1- plusz 3 fok között.

a duna vizállása budapestnél 324 centiméter./mti/

- 23 -

12.50/gy

13.12

bb. 36. nőnap kiállítások a mém-ben

t jf/gk/ie/gy/cz

1969. március 5.

szerdán a mém-ben dr. sághy vilmos, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettese a nemzetközi nőnap alkalmából 94 nődolgozónak adott át „kiváló dolgozó” ki-tüntetést. a kitüntetett nők a mezőgazdasági nagyüzemekben, az élelmiszeriparban, valamint az erdészeti- és a faipar terü-letén dolgoznak./mti/

bb. 38. poliészter-pamut divatbemutató a margitszigeti nagyszállóban

t jf/gk/ie/gy/cz

1969. március 5.

a hungexpo rendezésében szerdán a margitszigeti nagyszál-lóban divatbemutatót tartott a pamutnyomóipari vállalat. tíz gyáregysége összesen 110 darabból álló kollekciót mutatott be; a tavaszi-nyári divatújításokat. vég lászló, a pamutnyomóipa-ri vállalat vezérigazgatója elmondta, hogy az idén nagyobb té-telben készülnek a nők részére a poliészter-pamutanyag keveré-kek, amelyek strapabírók, könnyen moshatók és vasalásukra sincs szükség. az „ábel”, „a virginia”, és a „milánó”, anyagokból a ruhatervező vállalat tervei alapján igen izlé-ses modellek készültek. ezek többsége máris a kereskedelemben van, a centrum áruházak bőséges készleteket biztosítottak. egy-egy modell kis szériában, általában 300-as tételben készül el.

a pamutnyomóipari vállalat divatbemutatóját négy vidéki városban is megrendezik./mti/

bb. 39. a fao megbízásából magyar expedíció indul a jemeni töm-jénkaravánut vidékére

i sb/j/ie/gy/bs

1969. március 5.

a magyar ajánlatot fogadta el a fao, az ensz élelmiszeri és mezőgazdasági szervezete, amely az ensz fejlesztési prog-ramja alapján kíván a jemeni arab köztársaságnak segítséget nyújtani a sivatagos wadi zabid terület vizgazdálkodási és mezőgazdasági lehetőségeinek szakszerű feltárásához és a fej-lesztési terv elkészítéséhez. a ország nem egészen más-fél évvel ezelőtt lett a fao tagja, s most ez a megbízás a fao magyar nemzeti bizottsága eddigi munkájának és a hazai vizgazdálkodás eredményeinek elismerését jelenti. erre utal az is, hogy a magyar vizgazdálkodás külképviseletében a tesco-t a fao már saját hivatalos vizügyi szakértőjeként jegyzi.

/folyt. köv./
14.05/gy

- 24 -

Al 1422

bb. 39. / a fao... 1. folyt./ gy

a napokban érkezett a fao-megbízás a mintegy 500 000 dollár értékű munkát jelentő feladatra. ez az első alkalom, hogy va-lamely ensz szervezettől magyar vállalkozás ilyen jelentős meg-bízást kapott. a magyar szakértői expedíció első része még e hónap végén utrakel, hogy irányításával előkészítsék, felépít-sék a sivatagi táborhelyet, mert hosszú tartózkodásra, kétéves kutatásra kell berendezkedni, s e bázist a legközelebbi város-tól, taizz-tól 250 kilométer választja el. az expedíciót a viz-ügyi tervező vállalat szervezi, miután három tervezője már ko-rábban is járt ezen a jemeni területen és a fao felkérésére ki-dolgozta a jelenlegi megbízást megalapozó feladattervet. a viz-kutatás legkorszerűbb geofizikai és hidrológiai vizsgálatait a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet munkatársai végzik. a mezőgazdasági művelés talajtani felméréseiben az mta talajta-ni és agrokémiai kutató intézete nyújt segítséget, s az első csoporttal indulnak jemenbe a budapesti geodéziai és térképé-szeti vállalat szakemberei, hogy elkészítsék a kijelölt 20 000 hektáros terület pontos térképét. az expedíció vezetőjének, hermes miklósnak, a vituki tudományos főmunkatársának irányí-tásával általában 12 tagú szakértői csoport - a szükség sze-rinti váltásokkal - tartózkodik majd jemenben, s ugyanakkor a hazai munkahelyeken 20-30 tervező kutató és laboráns dolgozza fel a kapott mintákat, adatokat.

a kutatásra kijelölt terület a vörös-tenger partsávján, az ugyanevezett tihama-alföld időszakos folyójának, a wadi zabid-nak völgye. ezen a területen vezet át a több ezer éves aden-jeruzsálemi karavánut, s miután a tevekaravánoknak egykor leggyakoribb és különösen értékes áruja volt a tömjén, még ma is „tömjénut vidékének”, nevezik ezt a környéket.

sokrétű, bonyolult munkát kell végezni a magyar szakértők-nek. elsősorban meg kell találniuk a sivatagi terület vizel-látásának útját, hogy megteremtsék az élet, a mezőgazdasági termelés első feltételét. erre alapozva kell kidolgozni a talajjavítás legkorszerűbb módszerét és javaslatot tenni a kor-szerű gazdálkodásra, a földművelésre és az állattenyésztésre egyaránt.

/folyt. köv./

14.10/gy

- 25 -

Al 1422

bb. 39. / a fao... 2. folyt./ gy

nemcsak szigoruan vett szakmai kérdésekkel, hanem közgazdasági, szociológiai elemzésekkel és földbirtok-politikai problémákkal is foglalkozni kell, hogy minden összefüggésre kiterjedő javaslatot tegyenek a wadi zabid völgyi terület fejlett mezőgazdaságának kialakítására.

a magyar szakértői expedíciót a jemeni kormány mintegy 50 tagu technikai és műszaki segéderővel egészíti ki. csatlakozik az expedícióhoz 4-5 jemeni mérnök és technikus is, akik a magyar szakértők segítségével sajátítják el majd a különféle vízgazdálkodási munkaterületek speciális ismereteit./mti/

bb. 40. a szeged-százhalombattai olajtávvezeték modellje algyőn
vid-kz/ká/gy/bs 1969. március 5.

a szegedi szénhidrogén medencéből a tervek szerint távvezetéken továbbítják majd az olajat a százhalombattai finomítóba. a vezetéképítés előtt, a lehető legjobb módszerek kidolgozására kísérleti üzem épült az egyik algyői tankállomáson. ott próbálják ki a miskolci nehézipari műszaki egyetemen kidolgozott új eljárást: a távvezetékbe kerülő olajat először nyolcvanöt celsius fokra hevítik, majd hirtelen lehűtik. a hőkezelés hatására az olajban levő paraffin ugynevezett gömbgrafit-kristály alakjában kiválik, s nem tapad a csővezeték falára. így az olaj hidegen is továbbítható, tehát nem kell a távvezetékek mentén olajmelegítő állomásokat építeni. az új algyői kísérleti üzemben az olajtávvezetés hat féle variációját dolgozzák ki. a napokban szovjet szakértők is érkeztek az állomásra, hogy tanulmányozzák a munkát és segítséget nyújtsanak a kísérletekhez./mti/

bb. 41. az évszázad legcsapadékosabb februárja - nem emelkedett a talajvízszint a duna-tisza közén
vid-kz/ká/gy/bs 1969. március 5.

elkészült a februári időjárás mérlege, a meteorológiai intézet kecskeméti agrometeorológiai obszervatóriumában. eszerint a múlt hónapban, az átlagnál kevesebb volt a napfény, ugyanakkor - 1873-tól számítva - ez a február volt a legcsapadékosabb: 104 millimétert mértek.

/folyt. köv./
14.15/gy

- 26 -

bb. 41. / az évszázad... folyt./ gy

a téli vízbőség kitűnően hasznosult a duna-tisza közén. az őszi és a tél eleji szárazság után a most felengedő talajok szinte „nyelik”, a hólet. a szántóföldeken, kertészetekben megrekedt víz szemlátomást fogy. eddig jelentősebben a talajvíz szintje sem emelkedett, ami biztosíték arra, hogy még több vizet is képes befogadni a talaj. most a márciusi napfény hatására, gyorsan szikkad a homok, s néhány nap múlva általánosan megkezdődhetnek a tavaszi munkák./mti/

bb. 42. márciusi kislibák

vid-kz/ká/gy/bs

1969. március 5.

megérkeztek az első márciusi kislibák, a bács megyei viziszárnas telepekre. a híres aprójószágtenyésztő körzetben, ahol az elmúlt években teljes egészében felfrissítették a ludállományt, és mindenütt a széptestű rajnai törzsállományt tartják, az idén több mint félmillió kislibát nevelnek fel. a hagyományos tenyésztő körzeteken kívül - a kiskunfélegyháza, kecskemét, bugac és szabadszállás - a megye déli részén, bácskában is több helyen foglalkoznak libatartással. kiskunfélegyháza termelőszövetkezeti gazdaságaiban az idén is több mint 100 ezer kislibát nevelnek fel hizlatásra./mti/

bb. 43. elkészült tokaj-hegyalja belvízgyűjtő rendszere

vid-kz/ká/gy/bs

1969. március 5.

a tarcali tarcal vezér tsz és a taktaközi vízgazdálkodási társulat összefogásával elkészült a világhírű tokajhegyaljai borvidék első belvízgyűjtő rendszere. tarcaltól tokajig mintegy 8 ezer holdnyi szőlőtermő területről a tavasszal és ősszel lefolyó csapadékvizet gyűjtik össze a terület legmélyebb pontján kialakított kengyeli tóban, amely csaknem egymillió köbméter viz befogadására alkalmas.

/folyt. köv./

14.20/gy

- 27 -

le
14.20/gy

bb. 39. / a fao... 2. folyt./ gy

nemcsak szigorúan vett szakmai kérdésekkel, hanem közgazdasági, szociológiai elemzésekkel és földbirtok-politikai problémákkal is foglalkozni kell, hogy minden összefüggésre kiterjedő javaslatot tegyenek a wadi zabid völgyi terület fejlett mezőgazdaságának kialakítására.

a magyar szakértői expedíciót a jemeni kormány mintegy 50 tagu technikai és műszaki segéderővel egészíti ki. csatlakozik az expedícióhoz 4-5 jemeni mérnök és technikus is, akik a magyar szakértők segítségével sajátítják el majd a különféle vizgazdálkodási munkaterületek speciális ismeretét./mti/

..

bb. 40. a szeged-százhalombattai olajtávvezeték modellje algyőn
vid-kz/ká/gy/bs 1969. március 5.

a szegedi szénhidrogén medencéből a tervek szerint távvezetékben továbbítják majd az olajat a százhalombattai finomítóba. a vezetéképítés előtt, a lehető legjobb módszerek kidolgozására kísérleti üzem épült az egyik algyői tankállomáson. ott próbálják ki a miskolci nehézipari műszaki egyetemen kidolgozott új eljárást: a távvezetékbe kerülő olajat először nyolcvanöt celsius fokra hevítik, majd hirtelen lehűtik. a hőkezelés hatására az olajban levő paraffin ugynevezett gömbszén-grafit-kristály alakjában kiválik, s nem tapad a csővezeték falára. így az olaj hidegen is továbbítható, tehát nem kell a távvezeték mentén olajmelegítő állomásokat építeni. az új algyői kísérleti üzemben az olajtávvezetés hatféle variációját dolgozzák ki. a napokban szovjet szakértők is érkeztek az állomásra, hogy tanulmányozzák a munkát és segítséget nyújtsanak a kísérletekhez./mti/

..

bb. 41. az évszázad legcsapadékosabb februárja - nem emelkedett a talajvizszint a duna-tisza közén

vid-kz/ká/gy/bs

1969. március 5.

elkészült a februári időjárás mérlege, a meteorológiai intézet kecskeméti agrometeorológiai obszervatóriumában. eszerint a múlt hónapban, az átlagnál kevesebb volt a napfény, ugyanakkor - 1873-tól számítva - ez a február volt a legcsapadékosabb: 104 millimétert mértek.

/folyt. köv./
14.15/gy

- 26 -

le

bb. 41. / az évszázad... folyt./ gy

a téli vízbőség kitűnően hasznosult a duna-tisza közén. az őszi és a tél eleji szárazság után a most felengedő talajok szinte „nyelik”, a hólet. a szántóföldeken, kertészetekben megrekedt víz szemlátomást fogy. eddig jelentősebben a talajvíz szintje sem emelkedett, ami biztosíték arra, hogy még több vizet is képes befogadni a talaj. most a márciusi napfény hatására, gyorsan szikkad a homok, s néhány nap múlva általánosan megkezdődhetnek a tavaszi munkák./mti/

..

bb. 42. márciusi kislibák

vid-kz/ká/gy/bs

1969. március 5.

megérkeztek az első márciusi kislibák, a bács megyei vizsárnyas telepekre. a híres apró jószágtenyésztő körzetben, ahol az elmúlt években teljes egészében felfrissítették a ludállományt, és mindenütt a széptestű rajnai törzsállományt tartják, az idén több mint félmillió kislibát nevelnek fel. a hagyományos tenyésztő körzeteken kívül - a kiskunfélegyháza, kecskemét, bugac és szabadszállás - a megye déli részén, bácskában is több helyen foglalkoznak libatartással. kiskunfélegyháza termelőszövetkezeti gazdaságaiban az idén is több mint 100 ezer kislibát nevelnek fel hizlatásra./mti/

..

bb. 43. elkészült tokaj-hegyalja belvizgyűjtő rendszere

vid-kz/ká/gy/bs

1969. március 5.

a tarcali tarcal vezér tsz és a taktaközi vizgazdálkodási társulat összefogásával elkészült a világhírű tokaj-hegyaljai borvidék első belvizgyűjtő rendszere. tarcaltól tokajig mintegy 8 ezer holdnyi szőlőtermő területről a tavasszal és ősszel lefolyó csapadékvizet gyűjtik össze a terület legmélyebb pontján kialakított kengyelű tóban, amely csaknem egymillió köbméter viz befogadására alkalmas.

/folyt. köv./

14.20/gy

- 27 -

le
14.20/gy

bb. 43. / elkészült.... folyt./ gy

na telteltődik, áttemelődik a tiszába juttatják felesleges vizét. az új belvízgyűjtőhöz tartozó csatornák együttes hossza már most több mint tíz kilométer, a következő két évben azonban további 17 kilométer csatornával bővítik a hálózatot. a csatornarendszert a száraz időszakokban öntözésre is felhasználják, a belvízgyűjtő tavon pedig víziszárnyastelepet szándékoznak kialakítani. /mti/

bb. 44. bohuniczky szefi író temetése

k tf/tm/e zs bs

1969. március 5.

pénteken 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.
/mti/

---

bb. 45. meghalt polgár /polák/ józsef,

tm/e zs

1969. március 5.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. bucsúztatása március 8-án, délután 1 órakor lesz a 10. kerületi új köztemetőben.

magyar szocialista munkáspárt
10. kerületi bizottsága

/mti/

---

bb. 46. a magyar munkásmozgalmi múzeum közli,

tné/e zs bs

1969. március 5.

hogy a visegrádi utcai kmp emlékmúzeum technikai okok miatt 6-án és 7-én zárva lesz. /mti/

- 28 -

1400 Dm

bb. 47. felhangzott a „nyitnikék”,

vid-kz/tné/e ká bs

1969. március 5.

megszólalt a balatonparti szőlősgazdák kedves énekes madara, a cinke, a „nyitnikék”, amelynek éles hangja általában jól időzített jeladás számukra a munkák megkezdésére, a szőlők metszésére, nyitására. egyidejűleg a többi énekes madár is megszólalt a balatonmenti történelmi borvidék hegykoszorúkkal védett, napsütötte lankáin. a balaton még mindig egyben álló jégmezőről megkezdtek az elvándorlást az északi vidékeken költő madarak, a kis-balatonra pedig megérkeztek az első, délebbi vidékeken telelő madár csapatok. /mti/

---

bb. 48. konzervipari újdonságok: „pattison”, - csemegekukorica konzerválva - bébi cékla

vid-kz/tné/e ká bs

1969. március 5.

az iparág idei újdonságairól tárgyaltak szerdán debrecenben a konzervipar termeltetési szakemberei részvételével megrendezett háromnapos tanácskozás résztvevői. az újdonságok között lesz a „pattison”, nevű savanyúság, amely a tökfélék családjához tartozó, izletes, csontfehér színű, 3-4 centiméter átmérőjű, diszkosz alakú zöldségféléből készül a konzervipari kutató intézet szakembereinek receptje szerint. úgy számítják, hogy belföldön is sikert arat e külföldön már régen népszerű savanyúság. elsősorban exportra készítik majd a csöves kukorica konzervet. bébi cékla néven 2-3 centiméter átmérőjű, különleges, értékes tápanyagokat tartalmazó céklát konzerválnak. nem gyermekeknek készül, neve csak a méretre utal. ezt is elsősorban exportra szánják, de ha a belkereskedelem rendel belőle, a hazai boltokban is kapható lesz. /mti/

14.40/e

- 29 -

1500 Dm

50. a tanácsköztársaságtól napjainkig - a központi statisztikai hivatal kiadványa az 50. évforduló alkalmából

i sl/tr/um 1e

1969. március 5.

a központi statisztikai hivatal kiadásában március 10 és 15 között megjelenik „a tanácsköztársaságtól napjainkig, című kiadvány, amely az elmúlt fel évszázad magyar népmozgalmi, gazdasági, kulturális, adatait foglalja össze.

a gazdagon illusztrált 100 oldalas könyvből megtudjuk például, hogy 1919-ben 7.9 millió lakosa volt az országnak. a születéskor várható átlagos életkor annakidején 42 év volt, a jelenlegi 72 évvel szemben. a lakosság számához képest annakidején sok volt a fiatal és kevés az öreg. 1920-ban a lakosság 30.6 százaléka 15 éven aluli volt, ez az arány most 22,2 százalék. minden 100 lakos közül csupán 9 volt 60 éven felüli, most pedig több mint 16. nemcsak az idősök alacsony száma, hanem első sorban a szociális berendezkedés volt az oka annak, hogy a huszas években százezernél kevesebben kaptak nyugdíjat, míg most körülbelül egymillió háromszázezren. 1921-ben tízezer lakosra 5,6 orvos jutott, ami európai viszonylatban igen gyenge ellátást jelentett. jelenleg 21,3 orvos jut tízezer lakosra, s ezzel megelőzzük az nszk-t, franciaországot és több más fejlett európai országot.

a fogyasztás alakulásáról a harmincas évek közepétől állunk rendelkezésre megbízható adatok. huszfélékből 1934-38 között évente 33 kilót fogyasztott átlagosan egy-egy magyar állampolgár, most 52-54 kilogrammot. az évi tojásfogyasztás 93-ról 210-re, a cukorfogyasztás 11-ről 33 kilogrammra emelkedett. burgonyából viszont az 1934-38 közötti évi 130 kiló helyett csak 80 kilogrammot fogyasztotunk fejtenként 1968-ban.

a két világháború között az egy lakosra jutó évi külkereskedelmi forgalom 42 dollár volt, átlagosan annyi, mint a századforduló idején. 1968-ban egy lakosra számítva 350 dolláros külkereskedelmet bonyolított le az ország.

külkereskedelmünk szerkezete is lényegesen változott. a két világháború között a magyar export 70 százaléka mezőgazdasági és élelmi cikk volt, e termékek jelenleg csupán 21 százalékot képviselnek - most főleg gépeket és fogyasztási cikkeket exportálunk.

/folyt. köv./

- 30 -

15.06/um k 16⁴⁰

1400 Daj

bb 50. /a tanácsköztársaságtól... folyt./

1920-ban az összes keresőknek 58 százaléka még a mezőgazdaságban dolgozott - most csupán 30.5 százaléka. az iparosodással fokozódott az urbanizációs folyamat. 1920-ban a népesség 35 százaléka, 1941-ben 38 százaléka, 1968-ban pedig 46 százaléka lakott a városokban.

végül néhány adat a lakásépítkezésekről: 1930 és 38 között évi átlagban 23.000, 1950 és 1959 között 42.000, 1960 és 1968 között évi átlagban 58.000, 1968-ban pedig 67.000 lakás épült magyarországon. /mti;

bb 49. gyár a csibekeltetőből

vid/kz/tne

1969. március 5.

1970 végéig a fővárosból csornára települ a mosonmagyaróvári fémszerelvénygyár üzeme. e célra a gyár 4,5 millió forintért megvásárolta a volt csornai baromfikeltető állomás épületeit. az átalakítás első üteme befejeződött, s megkezdődött a termelés. egyelőre 35 csiszoló látott munkához, később azoban 300-ra gyarapítják a munkáslétszámot. azokat a kis sorozatu cikkeket állítják elő, majd, amelyeknek gyártása a tízezres sorozatokra felkészült nagyüzemekben fékezte a munkát. készítenek többek között olyan víz- gőz-és gázszerelvényeket, amelyekből évente csak néhány százat rendel a kereskedelem. /mti/

bb 52. jól sikerült „tsz-házasság csongrádban,,

vid/kz/tné/um ká

1969. márcis 5.

egyesült a csongrád megyei apátfalva község három közös gazdasága. aranykalász néven több mint 10 ezer holdas termelőszövetkezet jött létre. az egyesülés lehetővé teszi az adminisztráció lényeges csökkentését. ez egymagában több mint egymillió forintot megtakarítással jár évente. a másik egymillió forintot megkezdődött a meglévő öntöző berendezések jobb kihasználásával érik el: növelik a primőrészletet, megkésztérik a zöldségtermelő területet. a legnagyobb haszon azonban abból származik, hogy az egyesülés megszünteti a falubeliek közti ellentéteket. /folyt. köv./

15.15/um k 16⁴⁰

- 31 -

1400 Daj

bb 52. /jól sikerült. folyt./

korábban még egy családon belül is gyakran okozott nézeteltérést, hogy a családtagok két- vagy három különböző termelőszövetkezetben dolgoztak. egészségtelen munkaerő-vándorlás is tapasztalható volt: a fiatalok mindig a legjobban fizető szövetkezetbe igyekeztek. az egyesüléssel létrejött nagygazdaság első figyelemre méltó vállalkozása egy évente 10 ezer hízót „előállító”, korszerű sertés-kombinát megépítése lesz. /mti/

--

bb 54. a máv vezérigazgatósága közli

1969. március 5.

j szb ie

hogy pályaeépítési munkák miatt március 6-tól 18-ig - szombat és vasárnap kivételével - a budapest déli-pályaudvarról 7 óra 52 perckor induló 2212 számú, 10 óra 35 perckor induló 1214 számú, ellenirányban nagykanizsáról 9 óra 10 perckor induló 1215 számú személyvonatok utasait balatonszemes és balatonszárszó állomások között átszállással vonatpótló autóbuszokkal szállítják. -/mti/

--

bb 55. négy tanyai általános iskolát megszüntettek fejér megyében

vid-fm szb ká

1969. március 5.

a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén négy tanyai településen, - rácalmás-galambospusztán, adony-dajapusztán, sárosd-tükröspusztán és kálóz-kishórcsőkön - az általános iskolák végleges megszüntetését határozta el. ezekről a tanyai településekről a megcsappant létszámú általános iskolás-korú fiatalok a legközelebbi községek körzeti általános iskoláiba iskola-autóbuszokon utaznak. /mti/

--

-32-

15.55/szb ká 16.50

14.00 Dm

bb 51. a szüléseknél is kiválóan bevált a pulzuszámoló monitor

vid/kz bh ká bs

1969. március 5.

a szegedi szülészeti klinikán befejezték a kísérleteket az elektronikus mérőkészülékek esztergomi gyárának pulzuszámoló monitorával. 35 esetben próbálták ki a berendezést és mindig kifogástalanul működött. a szülés pillanatától ellenőrizték vele az anya és a magzat szívverését. ennek különösen a hosszabb ideig tartó szüléseknél van nagy jelentősége. a készülék elektrodái külön-külön érzékelik az anya - és a magzat egyik legfontosabb életfunkcióját, a szívverést, és a legkisebb rendellenességet is fény, illetve hangjelzéssel az orvos tudomására hozzák. a tapasztalatok alapján a gyár fejlesztési osztálya kétféle változatban hozza majd forgalomba a tranzisztorizált elektronikus készüléket. az egyik típus kimondottan szülészeti célokra készül, a másik általános betegellenőrző lesz. /mit/

--

bb 53. egyetemi vezetők tanácskozása

tm ká bh bs

1969. március 5.

két napos tanácskozásra gyűltek össze szegeden kedden és szerdán a józsef attila tudományegyetemen a művelődésügyi minisztérium felügyelete alá tartozó egyetemek vezetői. a dr. polinszky károly miniszterhelyettes elnöklétével összeült értekezlet meghallgatta dr. kahulits lászónak, a művelődésügyi minisztérium felsőoktatási főosztályvezetőjének, valamint kanczlet gyulának, a főosztály helyettes vezetőjének beszámolóját az elmúlt félév oktató-nevelő munkájának, továbbá az egyetemi felvételek tapasztalatairól.

az egyetemek rektorai beszámolóikban ismertették az egyetemeken folyó korszerűsítési munkát, s a további terveket. hangsúlyozták, hogy a kísérleti jelleggel bevezetett új ösztöndíjrendszer első tapasztalatai jók, a hallgatók igazságosnak ítélik az új elveket. /mti/

--

15.55/ju ká 16.50

14.00 Dm

-33-

bb 57. nemzetközi együttműködés a korrózió ellen - dr. bácskai gyula professor nyilatkozata a kgst korrózió tanácsának szófiai üléséről

vid/kz bh ká bs

1969. március 5.

hazaérkezett szófiából dr. bácskai gyula professor, a kgst korróziós tudományos tanácsának magyarországi elnöke, aki delegáció élén képviselte hazánkat a kgst korrózió s tanácsának egyhetes ülészakán. a professor az mti munkatársának kérdésére elmondotta, hogy az ülészak magyar tudományos sikerrel, eredményeink egyöntetű elismerésével zárult. az érdeklődés középpontjában mindvégig a legújabb magyar korrózióvédelmi eljárással, az ugynevezett inhibitorokkal kapcsolatos kutatási eredmények és azok alkalmazási tapasztalatai álltak. a korszerű eljárás lényege, hogy a korróziót okozó folyadékokban, gázokban keveri a sajátos összetételű vegyületeket, az ugynevezett inhibitorokat, amelyek csökkentik a savak, lúgok sóoldatok agresszivitását, ebben a témakörben rendkívül érdekes előadást tartott rozenfeld szovjet professor. rámutatott, hogy a földgáz ipari és háztartási felhasználásának növekedése újabb feladat elé állítja a kutatókat. a veszélytelennek tartott anyag ugyanis maga is korrózió. különösen a kénhidrogéntartalmú gázok pusztítják rohamosan a vezetékeket. a szovjetunióban megfelelő védő eljárást dolgoztak ki. inhibitorokat kevertek a gázba, amelyek csökkentették annak káros hatását. az új módszerrel gázkutanként 10 ezer rubelt takarítottak meg. ehhez a témához szorosan kapcsolódott a magyar kutatók beszámolója. elmondották, hogy az új korrózióvédelmi eljárással kapcsolatos kutatásban már számos kiugró eredmény született hazánkban. első lépésként szakember bizottságok végigvizsgálták valamennyi nagyobb vegyi üzemünk hulladékait, szennyvizeit és azokban tíz olyan vegyületet találtak, amelyek felhasználhatók a legkorszerűbb korrózióvédelemben. köztük több univerzális anyagra bukkantak, amelyek savakban, lúgokban és sóoldatokban egyaránt hatékonyak. az univerzális inhibitorok fogalma új szakirodalomban. megalapozott tudományos kutatásokkal megvizsgálták az inhibitorok hatásmechanizmusát is. ezek az eredmények váltották ki a nemzetközi elismerést, amely abban nyilvánult meg, hogy magyarországot kérték fel a kgst országokban folyó inhibitorokkal kapcsolatos kutatások koordinálására. /mti/

--

16.22/szb 4c

1710 Du

- 34 -

bb 56. bányajáráson a komárom megyei népfront -titkárok

vid/fm bh ká bs

1969. március 5.

szerdán oroszlányban tanácskoztak a komárom megyei járási és városi népfront-titkárok. megvitatták a városokban dolgozó népfront-aktivisták munkáját, és azt, hogyan lehet körüket bővíteni. meghallgatták az oroszlány városról és a helyi bányák fejlődéséről szóló tájékoztatókat, majd leszálltak a 21-es aknába.

a jövőben több hasonló tanácskozást rendeznek, hogy megismerkedjenek a megye legfontosabb iparágáival és intézményeivel. /mti/

--

bb 61. magyar-bolgár katonatalálkozó pécsett

vid/fm-ju ká bs

1969. március 5.

magyar-bolgár katonatalálkozót rendeztek szerdán pécsett a belügyminisztérium karhatalmi alakulatánál, a baranyában március 3-8. között zajló magyar-bolgár barátsági hét keretében. az eseményen résztvevő szimeon hanamov, a bolgár néphadsereg tábornoka, rumen gercsev, a budapesti bolgár kultúra igazgatóhelyettese, ott voltak a hazafias népfront megyei és városi titkára. délelőtti katonai pompával fogadták a vendégeket. akik ezután baráti beszélgetést folytattak az alakulat tisztikarával. sz. hanamov felelevenítette a csaknem negyedévszázaddal ezelőtti drávamenti csata emlékeit, amelynek részese volt. beszélt a szocializmus építésének hazájában elért eredményeiről. a bolgár tábornok délután a helyőrségben állomásozó alakulatok katonáinak képviselői előtt élménybeszámolót tartott a felszabditó harcokról. /mti/

--

-35-

16.30/szb 4c

1712 Du

bb 58. a tudomány és a gyakorlat kapcsolatáról tanácskoztak a mezőgazdasági szakemberek nyíregyházán

vid-kz/tné bh ká bs

1969. március 5.

félezer mezőgazdasági szakember részvételével rendezett tanácskozást szerdán nyíregyházán a szabolicszatzmár megyei tanács végrehajtó bizottsága és az agrártudományi egyesület. a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának vizsgálatára összehívott tanácskozást dr. p. szabó gyula, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese nyitotta meg, majd dr. soós gábor mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes tartott előadást.

az agrártudományok művelői - hangoztatta többek között - még mindig nem reagálnak eléggé gyorsan a természetes igényeire. a széles körben tapasztalható öncélúság számlájára írható, hogy még 1968-ban is a kísérleti intézetek kutatói 1626, egymástól teljesen különálló témán dolgoztak minden egyeztetés nélkül. nem csoda, ha sok volt a ,,tévutás,, kísérlet. ilyen szervezetlenséggel lehetetlen gyakorlatban hasznosítható eredményeket produkálni. itt az ideje, hogy az új gazdaságirányítási rendszer hasson a tudományok képviselőire. komplex módon, összefüggően dolgozzák ki a megfelelő, termelést segítő eljárásokat. magától értetődik, hogy a fokozott belső szervezethez a külföldi kutatási eredmények, új módszerek folyamatos megismerésével kell párosulnia. a lehetőségek mind a szocialista országok, mind pedig a tőkés országok viszonylatában adottak. fontos a gyors átvétel, a hatékony publikáció.

a mezőgazdasági tudomány fő céljait a miniszterhelyettes az alábbiakban határozta meg:

- legyen összhangban a termeléssel és a fejlődés ütemével, járuljon hozzá a tradicionális növényfajták korszerűsítéséhez, újabb módszerek felhasználásával rövidítse meg az új fajták előállításának idejét. fontos feladata a tudományok a komplex termeléstechnika kidolgozása. e tekintetben sem folytatható tovább az 1968-as gyakorlat, amikor még nyolc helyen kutatták a műtrágya hatását, s ebből öt helyen egymástól teljesen függetlenül, eleve össze nem egyeztethető módon. rendezni kell a kutatás szervezethez, mert kétségtelen, hogy a kutatási intézmények és a kutatók koncentráltan, illetve egymást segítve jobban hasznosíthatják a szellemi és anyagi erőket.

/folyt. köv./

16.38/-s 4c 17/2

17.15. Dm

- 36 -

bb 58/ a tudomány és a gyakorlat... folyt/

- felvetődik a kérdés, hogyan ösztönözzük a kutatókat komplex munkára? erre is megvannak az elgondolások. eszerint mind anyagilag, mind erkölcsileg jobban kell járniuk azoknak a kutatóknak, akiknek módszereit a különböző termelőintézetek megvásárolják, tehát lényegében azonnal a gyakorlatra váltják át. meg akarjuk teremteni a lehetőségét annak, hogy a termelőüzemek megrendeljék egyedi termelési folyamatok módszerének kidolgozását. ezt már csak azért is nagy jelentőségűnek tartjuk, mert fölszámolná azt a helytelen gyakorlatot, hogy sokszor területi, éghajlati és talajbéli különbözőségektől független, intézményes recepteket adunk a gazdálkodáshoz.

végül a tudományos ismeretek terjesztéséről szólott a miniszterhelyettes. hazánkban, mind mondotta - az üzemek 40-60 százaléka 6-7 év alatt vezet be, illetve valósít meg egy-egy új, termelékenyebb eljárást. negyven százalékuk pedig egyáltalán nem ismeri az új módszereket. ezt 6-7 éves módszerbeli átállást nem bírja el a mezőgazdaság. az volna a kívánatos, hogy a mezőgazdasági üzemeket irányító szakemberek ,,naprakészen,, ismerjék a tudományos kutatás eredményeit. maguk is népszerűsítsék a legkorszerűbbeket, a számukra leghasznosabbakat. legyenek önálló gondolkodók, legyen önálló elképzelésük a tudomány adta lehetőségek felhasználásáról - fejezte be beszédét dr. soós gábor./mti/

..-

bb 60. ujjabb 15.000 holddal csökkent a belvizi

i sb/tr-ju ie la

1969. március 5.

az országos vízügyi hivatal szakemberei repülőgépről ellenőrizték a belvizzel borított területeken folytatott védekezési munkálatokat. megállapították, hogy az utóbbi napok időjárása kedvezett a víztelenítésnek. az éjszakai fagyok visszafűtjék a patakok és csatornák vízutánpótlását, napközben pedig a napsütés, meg a széljárás fokozta a víztükör párolgását és gyorsabban szárítja a földeket.

/ folyt. köv./

-37-

16.50 bh k 17/2

17.15. Dm

bb 60. / újabb 15.000 ... 1. folyt./-ju

a galga patak völgyében megkezdtek a kláradt víz visszavezetését. több helyen nemcsak a lecsapoló zsilipeket nyitották meg, hanem átvágták a patakmenti ideiglenes földvédművet is, hogy gyorsabban visszatérjen medrébe a víz. a dunavölgyi főcsatorna ugyiszólván színültig megtelt és csak nagyon lassan apad. de a többi csaorna és patak medre már csaknem félig kiürült, zavartalanul fogadják tehát a földekről lecsapolt belvizet. a vízügyi igazgatóságok egy nap alatt újabb 15.000 holdat vízterlenítették. a legnagyobb elöntés idején 53.000 holdnyi vetés került víz alá, de 23.000 holdról már eltávolították a vizet. a szakemberek véleménye szerint az átmeneti vízborítás nem tett említésre méltó kárt a vetésben, s most már néhány nap múlva - úgy látszik még időben, baj nélkül - levezetik a vizet a hátralevő vetésterületeiről is. az igazgatóságok 210 nagyteljesítményű szivattyutelepe és 233 hordozható szivattyuja másodpercenként 391 köbméter vizet emel át a csatornákból a folyókba. jelenleg még 201.700 holdat - főleg rétet és legelőt - borít a belvíz, de előreláthatóan a következő napokban lényegesen meggyorsul a víz levezetése.

az árvízvédelmi készültségekkel őrzött folyók száma szerdán - miután a marcalon is megszüntették a készültséget - 10-ről 9-re csökkent. /mti/

--

bb 62. fiatal értelmiségiek parlamentje vas megyében

vid/fm-ju ká bs

1969. március 5.

szerdán a megyei tanács szombathelyi székházának dísztermében rendezték meg a vas megyei fiatal értelmiségiek első parlamentjét. ezt megelőzően körzeti eszmecsereken félezer fiatal pedagógust, népművelőt, egészségügyi, agrár- és műszaki szakembert kérdeztek meg gondjairól, terveiről, munkájáról, javastairól.

/ folyt. köv./

-38-

17.00/ju k 17¹⁰

1830 Dm

bb 62. / fiatal értelmiségiek... 1. folyt./-ju

vinkovits jános, a kisz vas megyei bizottságának első titkára vitaindítójában elmondotta, hogy vas megyében mintegy 2000 ifju értelmiségi dolgozik. az ipar fejlődésével párhuzamosan az utóbbi években létszámban és felkészültségben is erősödött a műszaki gárda. az elmúlt tíz esztendőben létesült husz üzemben zömmel fiatal műszakiak dolgoznak. a gyárak jól termelnek, bekapcsolódtak az exportálók sorába s mindez a vezetőik rátermettségét bizonyítja. a mintegy 400, harminc évesnél fiatalabb agrárszakembernek jelentős része van a termelőszövetkezetek tavalyi eredményeiben.

a tanácskozáson megállapították, hogy a közéletben a pedagógusok a legaktívabbak. iskolai munkájuk mellett népműveléssel foglalkoznak, előadásokat tartanak, résztvesznek a tömegszervezetek tevékenységében.

szombathelyen az országban elsőnek épült „ orvos-mérnök-pedagógus ház, az albérlési gondok enyhítésére. családalapításig ebben laknak megfelelő körülmények között a pályakezdők. a kisz érdekvédelmi munkája során az étkezési, utazási és egyéb problémák megoldásában is segít az ifju értelmiségieknek.

a plenáris ülést szekcióülések követték. /mti/

--

bb 64. elkészült az első japánul beszélő magyar film

i sl/j-ju ie la

1969. március 5.

a medimpex gyógyszerkúkereskedelmi vállalat megbízásából elkészült az első japánul beszélő magyar film, amely az áprilisi tokiói magyar héten bemutatja majd gyógyszeriparunk eredményeit. a filmet bárki lászló rendezte.

a szerdai zártkörű bemutatón megjelent toshio urabe japán budapesti nagykövete is. /mti/

17.05/ju k 17¹⁰

1830 Dm

--

-39-

bb 59. megkezdődött az európai szocialista írószövetségek
budapesti munkaértekezlete

t tf/gk bh zs

1969. március 5.

három napos munkaprogrammal szerdán megkezdték budapesti tanácskozásukat az európai szocialista országok írószövetségi vezetői. a minden évben más-más fővárosban üléselő - legutóbb szófiban, azt megelőzően moszkvában tartott - értekezlet színhelye ezúttal a magyar írók szövetségének székháza. a házigazdák nevében a magyar delegációt vezető darvas józsef, a magyar írók szövetségének elnöke köszöntötte a tanácskozásra érkezett bolgár, lengyel, ndk-beli, román és szovjet küldöttséget, valamint a megfigyelőként jött mongoliai vendégeket. bevezetőben ismertette a napirendet és az értekezleten magát nem képviselő csehszlovák írószövetség táviratát.

három témakörből adódik a munkaértekezlet programja: az európai szocialista írószövetségek együttműködése, a szocialista országok irodalmának 100. évfordulójának megünneplése. a szerdai tanácskozás tengelyében az együttműködés kérdése állt. az erről folytatott véleménycsere előtt darvas józsef elemző értékelést adott az írószövetségek közös elvi problémáiról, eddigi gyakorlatáról és az együttműködés kínálkozó lehetőségeiről, új formáiról. elmondta, hogy a kapcsolatokat konkrét tartalommal kell megtölteni, az érdemi együttműködést kell fejleszteni. a magyar írók szövetsége munkakapcsolatait a szovjet testvérszervezettel építette ki a legszélesebb skálán; újabb az együttműködés a kölcsönös könyvkiadásra is kiterjed, egyesbizottság foglalkozik állandóan a könyvügyekkel. a nemzetközi kapcsolatoknak a testvérszervezeteken túlmenően a nem szocialista országokhoz fűződő irodalmi szálakat is sokasítani kell. a magyar írók álláspontja szerint - hangsúlyozta darvas józsef - helyes, ha a szocialista országok irodalmi munkásai aktív jelenlétüként ott vannak minden olyan nemzetközi fórumon, szervezetben, ahol az irodalom ügyéről esik szó. ilyen fórumot jelent például a nemzetközi pen, s hozzá hasonlókat kellene hogy jelentsen a comes is. ez utóbbi - az európai íróközösség - jelenleg élettelen testület, legalábbis tetszhalottnak látszik, holott tíz- tizenkét évvel ezelőtt érdemleges fórum volt a szocialista és a nem szocialista országok irodalmának jó értelemben vett szembesítésére, ahhoz, hogy kicserélhessék nézeteiket az irodalmi alkotók. várfrissítéssel, - bizonyos problémák tisztázásával - életet lehetne és kellene vinni a comes szervezetébe.

/folyt.köv./ de

- 40 -

✓ kölcsönös - az eddiginél hatékonyabb - megismerése,
valamint lenin születése

17.28/-s

1969 DM

bb 59. /megkezdődött ... /folyt/

a magyar irodalmi közéletéről szólva darvas józsef elmondta, hogy nálunk az irodalom művelői nyugodt, kiegyensúlyozott, konszolidált alkotói legkörben élnek. az irodalmi termés sem ad okot elégedetlenségre, ám az alkotói viták, véleménycserek lehetnének még elevebbek, pezsgőbbek. irodalmunk termékenységének egyik eredője, az, hogy nálunk az irodalompolitikai tágas - de nem elvtelenül tág - alkotói lehetőségeket biztosít, tudomásul veszi az írói munka sajátosságait, teret enged többféle irányzatnak, vallva, hogy az irányzatok versenyéből ugyanis a valódi érdekek kerekedik felül. a magyar írók szövetsége érdekvédelmi szerepet tölt be az irótársadalomban, anyagi és szellemi szempontból egyaránt, de az utóbbi tekintetben fontosabb a funkciója.

a vitaindító referátum után a magyar pen club vezetője, vendégként jelenlevő boldizsár iván ügyvezető elnök tájékoztatást adott a több évtizede működő nemzetközi pen munkajáról, egyben a legrégebbi tagok közé tartozó magyar pen club tevékenységéről.

ezután a tanácskozás küldöttei megkezték a véleménycsere; felszólalt a szerdai ülésen: j. putrament lengyel, l. fulga román, v. ozerov szovjet, g. heniger ndk-beli és g. dzsgarov bolgár köldött. /mti/

bb 66. embargó: 19 óráig

jan pelnar, a csehszlovák szocialista köztársaság belügyminisztere

fe/gk bh zs la

1969. március 5.

egid pepich, a szlovák szocialista köztársaság belügyminisztere valamint kísérete budapesten tartózkodott március 3-tól 5-ig tárgyalásokat folytattak a benkei andrás belügyminiszter által vezetett magyar küldöttséggel. a csehszlovák vendégeket fogadta biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára. a megbeszélések szívélyes, baráti légkörben folytak. /mti/

- 41 -

17.53 bh

1969 DM

bb 63. ,, előzetes,, statisztika a mezőgazdasági könyvhónapról

1 tz/tm-ju ie la

1969. március 5.

szokás szerint idén is február végén zárult a mezőgazdasági könyvhónap. számszerű statisztikát az érdeklődésről és a vásárlásokról természetesen még nem lehetett összeállítani, de a félidőben megbízható felmérést végeztek, s ennek adatai arra mutatnak, hogy ebben az esztendőben is jól sikerült ez az évenként visszatérő kampány.

az előzetes adatok szerint a legnagyobb kereslet a gyümölcsfák metszésével foglalkozó kézikönyv iránt nyilvánult meg. utána következett népszerűségben a kiskertek ápolásáról, továbbá a gladiolusz neveléséről és a ménészekedésről szóló szakkönyv. mindegyik elsősorban a háztáji gazdálkodókat és a kertés családlakozókat érdekli. a nagyüzemek vezetői viszont főleg a munkanormák kidolgozására vonatkozó könyvet vásárolták.

február első két hetében erőteljesen gazdagodtak a termelőszövetkezetekben és az állami gazdaságokban az üzemi kézikönyvtárak. a szegedi járás termelőszövetkezetei például mintegy 25.000 forintot, a három kiskunhalasi termelőszövetkezet kerekén 7.000 forintot, a marcali járás szövetkezeti pedig körülbelül 35.000 forintot fordítottak mezőgazdasági szakkönyvek vásárlására.

egészen újszerű kezdeményezés született orosháza: a fogasztási szövetkezet egy kertész szaktanárt kért fel, hogy legyen a termelőszövetkezetek segítségére az üzemi kézikönyvtárak létrehozásában, illetve továbbfejlesztésében. /mti/

..-

bb 65. kérdezz-felelek esten találkoznak tatabánya vezetői a város lakóival

vid/fm-ju ká la

1969. március 5.

mit kap tatabánya 1969-ben? - ez a fő témája azoknak a ,, kérdezz-felelek,, esteknek, amelyeket a következő napokban rendeznek tatabánya kerületeiben. a város állami és politikai vezetői találkoznak a lakossággal, s válaszolnak a kérdéseikre. a nagyszerűen bevált tanácskozási formát a hazafias népfőnt városi bizottsága karolta fel öt évvel ezelőtt és azóta évről évre megrendezik a találkozókat. / folyt. köv./

17.58/1u 1820

-42-

1820 Dm

bb 65. / kérdezz-felelek... 1. folyt./-ju

az első ideai beszélgetésre szerdán került sor. a város vezetői elmondották, hogy a városi tanácsa az idén csaknem százmillió forintot költ a bányászvárosra, de nagy összegekkel járul hozzá a szénbányák igazgatósága is. ebben az évben 1150 lakást akarnak átadni. a régi, lebontásra ítélt bányásznegyedekből sokan költöznek az új lakókerületekbe. tatabánya-ujvárosban alakulóban van a város főtere. itt dolgozik már a megyei pártbizottság, a megyei tanács és a városi tanács, ide költöznek a pénzügyintézetek, új üzletsorokat építenek. jelentősen javítják a város másik legnagyobb kiterjedésű új lakónegyede, kertváros kommunális ellátását is. bölcsődét, üzleteket, új utakat építenek, bővítik az energia- és a csatorna-hálózatot. /mti/

..-

bb 67. magyar-szovjet vízum-tárgyalások

1 pr/gg-ju zs la

1969. március 5.

a szovjetunió és magyarország állampolgárainak kölcsönös utazásaival kapcsolatos kérdésekről tárgyalt budapestben az a szovjet delegáció, amely n.i. moljakovval, a szovjetunió külügyminisztériuma konzuli fősztályának vezetőjével az élen február 24 és március 5 között tartózkodott hazánkban. a baráti légkörben lezajlott tárgyalások eredményeként a szovjet delegáció vezetője és sztankovics imre, a külügyminisztérium konzuli fősztályának vezetője egyezményt írt alá a szovjetunió és a magyar népköztársaság állampolgárainak hivatalos és magánjellegű, kölcsönösen vízummentes utazásairól.

a szovjet delegáció szerdán elutazott budapestről. /mti/

..-

-43-

18.05/szb 1820

1820 Dm

bb 68. budapesten ülészik a duna bizottság

t hbj/tr-ju ie la

1969. március 5.

a duna bizottság xxvii. ülészaka budapesten megkezdte munkáját, a tanácskozás várhatóan március közepéig tart. résztvesz: az osztrák köztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a magyar népköztársaság, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság, a román szocialista köztársaság, a bolgár népköztársaság és a szovjetunió delegációja. megfigyelőként pedig a német szövetségi köztársaság képviselője. ugyancsak résztvesz a duna-bizottság ülésén az európai gazdasági bizottság, a nemzetközi távközlési unió, és a meteorológiai világszövetség képviselője.

az ülészak első munkanapján megalakították a nyolc munkacsoportot, amelyben különböző szakérdekeket vizsgálnak és elemeznek, a többi között navigációs, hidrotechnikai, hidromechanikai problémákat, statisztikai és szervezési ügyeket.

az ülészaton a duna-bizottság alapszabályai szerint - mivel a mandátumok lejártak - megválasztják az új tisztikart. /mti/

--

bb 69. a szot elnöksége,

gk-ju zs la

1969. március 5.

táviratban üdvözölte a csehszlovák szakszervezetek vii. kongresszusát. /mti/

--

bb 70. elhunyt dr. budai gábor,

gg-ju zs la

1969. március 5.

a munkásmozgalom régi harcosa. temetése március 10-én 15 óra 30. -kor lesz a farkasréti temetőben.

magyar partizán szövetség.

/mti/

--

18.10/ju kc 1890

-44-

1900-Dm

bb 71. losonczy pál,

k gg-ju zs la

1969. március 5.

az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait j.a. ankráh ghanai államfőnek országa nemzeti ünnepe alkalmából. /mti/

--

bb 72. jagdish chandar kakar,

gg-ju zs la

1969. március 5.

az indiai köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete szerdán végleg elutazott budapestről. a nagykövetet a repülőtéren ferro józsef, a külügyminisztérium protokoll osztályának helyettes vezetője bucsúztatta. /mti/

--

bb 74. ,, mozgó,, falu a dunaparton

vid-ju ká la

1969. március 5.

a dunaujvárostól északra fekvő rácalmás község egyik falurészében három év óta lassan csuszik a löszös talaj. a szabadság tértől a falu közepéig, körülbelül egy kilométeres szakaszon sokfelé észleltek a lakóházakon kisebb-nagyobb falrape-
déseket. tavaly megrepedt a tanácsháza fala, a templomtorny, s a postai szolgálati lakás fala is. három év alatt hat házból kellett a lakókat kiköltöztetni. a községi tanácsháza falait gerendákkal támasztották alá, a templomtornyot az ősszel lebontották, a harangokat haranglábra helyezték. az utóbbi hetekben tizenhét lakóház veszélyességét állapították meg.

a községi tanács kérte az illetékeseket, minősítsék elemi csapásnak a földmozgást s részesítsék támogatásban a veszélyeztetett területek lakóit.

a földcsuszamlással veszélyeztetett területre építési tilalmat rendeltek el. az újépítkezéseket csak a község északnyugati részén engedélyeznek. /mti/

--

-45-

18.15 bh kc 1830

1900-Dm

bb 73. bevált az egységes darabáru fuvarozás győr-sopron megyében

vid/kz-ju ká la

1969. március 5.

szerdán ülést tartott a győr-sopron megyei szállítási bizottság. a titkári beszámoló arról adott számot, hogy 1968-ban 20.5 millió tonna árut, - két millió tonnával többet az előző évinél - kellett rendeltetési helyére továbbítani vasuton és közutakon a megye fuvarozó vállalatainak. jóllehet az év elején elmaradt szállítások zavarták a nyári-őszi forgalom szervezését, a közlekedési ágazatok gyors intézkedései, továbbá a szállítási bizottság folyamatos tevékenységének eredményeként a szállítási igényeknek mégis maradéktalanul eleget tudtak tenni.

az új közlekedéspolitikai koncepció megvalósítása során jelentős előrehaladást értek el az egységes darabáru fuvarozás bevezetésében. az eddigi 55 vasutállomás helyetti csupán öt körzeti vasutállomás kezel darabárut. a 19-es aköv által szervezett kereskedelmi hálózat útján a megye összes községét és települését bekapcsolták a darabáruforgalomba. ezekre a helyekre a közuti darabárus járatok az elmúlt esztendőben 137 ezer tonna árut szállítottak.

foglalkozott a beszámoló az 1969 évi szállítási feladatokkal is. ezek között kiemeleze, hogy az előző felmérések szerint mintegy 4.200 tonna darabáru vízi uton történő szállítására lenne lehetőség a megyében. ennek lebonyolítására megkezdték a tárgyalásokat a maharttal.

résztvett a tanácskozáson csoltó lászló, a központi szállítási bizottság titkára is, aki ,, a munkaidő csökkentése és a közlekedés problémái,, címmel tartott előadást.

többek között elmondotta, hogy a vállalatok, üzemek nem tesznek eleget annak a határozatnak, hogy a szabad szombatokon is gondoskodni kell a vagonok, tehergépkocsik ki- és berakodásáról. szólott néhány olyan készülő intézkedésről - többek között a tarifális kedvezményekről - amelyek minden valószínűség szerint változtatnak az eddigi kedvezőtlen helyzeten. /mti/

-46-

18.20 bh. ~~1969~~
1969. március 5.

bb 75. a komárom megyei termelészövetkezetek vagyonának háromnegyede tehermentes

vid/kz-ju ká la

1969. március 5.

nagymértékben erősödtek a komárom megyei termelészövetkezetek - ez a lényege annak a zárszámadási összegezésnek, amit most készítettek el a megyei tanács mezőgazdasági osztályán. bár az adatokat országosan gépi uton dolgozzák fel, a 90 legfontosabb mutatót gyorsan számbavették, hogy a tapasztalatokat mielőbb hasznosíthassák.

a megye termelészövetkezeteiben, az árbevételek egy év alatt 60 százalékkal nőttek, és egy milliárd forint fölé emelkedtek. ebben szerepet játszik az árrendezés, benne van a saját építőbrigádokkal végzett beruházások haszna is, zöme azonban a termelés fejlesztéséből és a melléküzemi tevékenységből származik. a növénytermesztés és az állattenyésztés legtöbb ágában növekedtek a hozamok. természetesen a termelés fejlesztésével együtt jelentősen nőtt a termelészövetkezetek vagyona is. a 60 közös gazdaság vagyona már megközelíti az egymilliárd négyszáz millió forintot, s ennek háromnegyede tehermentes.

amellett, hogy a dolgozó tagok évi átlagkeresete meghaladta a 22.000 forintot, a jövedelem kisebb részét osztották csak szét. nagyobbik felét a termelés fejlesztésére tarták fel. a részesedési alap a múlt évhez viszonyítva 11, a fejlesztési alap 36 a biztonsági alap 25 százalékkal emelkedett. emellett jelentősen, 34 százalékkal növelték a szociális, kulturális célokra fordított kiadásokat. örvendetes, hogy a megyében már egyetlen veszteségesen gazdálkodó termelészövetkezet sincs. a kedvezőtlen adottságu 9 termelészövetkezet munkája olyan mértékben fejlődött, hogy remélhetően 1970 végére elérik az átlagos színvonalat. /mti/

--

bb 76. bartha alfonz,

k ol/gk-ju zs la

1969. március 5.

a magyar állami operaház magánénekesé szerdán a szovjetunióba utazott. csütörtökön és vasárnap tallinnban a rigoletto és az anyegin, március 12-én és 15-én pedig egyesszában a rigoletto és a traviata tenorfőszerepeit éneklte. /mti/

--

18.30/ju ~~1969~~
1969. március 5.

-47-

bb 77. történész konferencia a tanácsköztársaságról

tff/gk bh zs la

1969. március 5.

a magyar tanácsköztársaság 1919 címmel - a közelgő évforduló alkalmából - történész konferenciát rendezett a tit szerda délután a kossuth klubban. az ismeretterjesztő társulathoz tartozó tudósok, történészek és más szakemberek vettek részt az eseményen, amelyen - egyebek között - mód aladár egyetemi tanárnak a tit helyettes elnökének előadása hangzott el.

mód aladár azt fejtegette, hogy a magyar proletárforradalom győzelmében - a polgári demokratikus forradalomnak szocialista forradalomba való átmenetében - különleges szerepe volt e forradalom sajátos nemzeti feltételeinek, annak, hogy a proletárforradalom, a szocializmus ügye a legszorosabban összeforrott a nemzeti függetlenség, az önrendelkezés, a magyarság mint nemzet életérdekeinek védelmével. az imperialista agresszióval történt szakítás egész menetében integráns része maradt a forradalom fejlődésének. míg a forradalom kiindulópontjánál ez még csak a német imperializmussal való szakítást jelentette, a továbbiakban már a nyugati imperializmussal s egész rendszerével szembe fordulást. ennek feltételeként pedig a forradalmi munkásmozgalommal és az orosz proletárforradalommal szövetségrelé-pest hordta magában szükségszerűen a forradalom. a kommunisták az imperializmus elleni harc legkövetkezetesebb osztályképviselőiként vállalták a nemzet önvédelmének, életérdekeinek és a nemzeti önrendelkezésnek proletárforradalmi megoldásáért folytatott küzdelmet. a patriotizmus, a nemzeti érdek és a proletárforradalom egysége valóban kedvező feltételeket hozott létre 1919-ben a tanács-magyarország megszületésére. ugyanakkor állt a magyar proletárforradalomra is, amit lenin szovjet-oroszországra nézve megállapított: könnyebb a forradalmat győzelemre juttatni, mint a szocializmust felépíteni. mindez a forradalom követelményeinek messzebbmenő és teljesebb érvényesítését, a gyakorlaton túlmenően a lenini elméletnek hazai sajátosságainkhoz megfelelő alkalmazását követelte az 1919-es nemzedéktől.

- 48 -

18.50/ju kc kc 1970

1950 Dm

bb 78. vita a jövő tudományáról

t ms/gg-ju zs la

1969. március 5.

gábor dénes londoni professzor, a magyar tudományos akadémia tiszteleti tagja szerdán az akadémián magyar tudósok egy csoportjával találkozott. a megbeszélésen részt vevő tudósok gábor dénes bevezető előadása után megvitatták a kialakulóban levő új tudomány a futurológia egyes problémáit, amely azzal akéreléssel foglalkozik, hogy a technikai tudományos haladás következtében hogyan alakul az emberiség jövője. /mti/

--

bb 79. magyar-lengyel barátsági est kecskeméten

vid/fm-ju ka la

1969. március 5.

szerdán magyar-lengyel barátsági estet rendezett kecskeméten a hazafias népfőnt városi bizottsága. a felsőfoku övönöképző intézetben megtartott gyűlésen edward debicki, a budapesti lengyel kultúra igazgatója mondott beszédet. ezt követően a lengyel nép életét, gazdasági és kulturális fejlődését dokumentáló filmeket mutattak be a résztvevőknek. /mti/

--

bb 80. időjárásjelentés

gg-ju la

1969. március 5.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán, március 5-én este 19 órakor:

hideg idő

várható időjárás csütörtök estig: derült, száraz, hideg idő, napközben a déli megyékben felhősödés, havazás nélkül. a nap folyamán megélénkítő északkeleti, keleti szél. a napi középhőmérséklet az átlagosnál alacsonyabb marad.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet minusz 1-plusz 3 fok között. /mti/

--

-49-

19.30/szö kc 1970

1950 Dm

bb 81. alföldy zoltán professzor kapta az idei weszprémi istván emlékérmét

t ms/gg-ju la

1969. március 5.

szerdán a magyar orvostörténelmi társaság ünnepi ülésén adták át az idei weszprémi istván emlékérmét, amelyre dr. alföldy zoltán professzornak, a budapesti orvostudományi egyetem mikrobiológiai intézete igazgatójának az orvostudomány művelésében elért kiemelkedő eredményeit jutalmazta a társaság. a kitüntetett professzor ezután megtartotta weszprémi istván emlékelőadását, amelyben hőgyes endre kolerakutatásainak tudományos jelentőségét ismertette. /mti/

bb 82. tizenegy külföldi légikisasszony budapesten - megérkeztek a ii. nemzetközi stewardess vetélkedő résztvevői

i kf/kf bh la

1969. március 5.

két év után ismét megrendezi a malév a stewardessek nemzetközi vetélkedőjét, amelyre a budapestre menetrendszerűen közlekedő légitársaságok egy-egy delegátusát hívták meg. a malév versenyzője, vétsey ágota, mellé, elsőnek a jugoszláv-ját, majd az air france és az angol bea légitársaságot képviselő stewardess, futott be, szerdán sorban érkezett a többi versenyző, az osztrák aua, a csehszlovák csa, a holland kim, a lengyel lot, a svéd sas és a svájci swissair társaság légikisasszonyai. a párizs-frankfurt-budapest malév járat tu 134-es gépen 19.05 órakor berepült budapestre a még hiányzó két légikisasszony, az nszk dlh és a belga sabena légitársaság versenyzője.

a légitforgalmi totóból, a magyar idegenforgalmi quizből és a légikisérők szakmájához tartozó szellemes ügyességi versenyből álló vetélkedő vasárnap este hét órakor kezdődik a savaria program nyilvános eseményeként szombathelyen. az összetett verseny három első díja a malév vezérigazgatójának meghívása, amely szerint a nyertesek tetszés szerinti időpontban hazánkban töltik szabadságukat. /mti/

--

- 50 -

19.50 bh ¹⁹⁶⁹

2022 DM

bb 83. pártmunkás küldöttség utazott nicosiába

j-ju zs la

1969. március 5.

a ciprusi dolgozó nép haladó pártja központi bizottságának meghívására sándor józsefnek, az mszmp kb tagjának vezetésével szerdán pártmunkás-küldöttség utazott nicosiába. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren jakab sándor, az mszmp kb tagja bucsuztatta. /mti/

--

bb 84. az operaház ösztöndíjasai a muosz-ban

gk-ju zs la

1969. március 5.

szerdán este a magyar sajtó házában műsoros összejövetelel találkoztak az operaház három ösztöndíjas énekesével, marton évával, jánosi tiborral és miller lajossal, valamint patkó józsef korrepetítorral. a találkozót gál györgy sándor vezette. a tehetséges fiatalok népszerű operaáriákat, dalokat adtak elő. /mti/

--

- v é g e -

2050

-51-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. március 6.

bb 1. megemlékezések a tanácsköztársaság fél évszázados jubileumáról a munkásőr-alakulatoknál

1 vt/gk szb zs

1969. március 6.

a munkásőr-alakulatoknál is országsszerte megemlékeznek az első magyar proletárhatalom létrejöttének 50. évfordulójáról. a munkásőrség országos és budapesti parancsnoksága március 17-én délután közös ünnepséget rendez a vasas-székházban. az ünnepi beszédet papp árpád, az mszmp központi bizottságának tagja, a munkásőrség országos parancsnoka tartja, majd emléklakettet és oklevelet ad át veterán munkásőröknek, akik annak idején részt vettek a tanácsköztársaság harciban.

hasonló ünnepségeket rendeznek borsod, csongrád, pest és szolnok megyében, ahol - az országos parancsnok megbízásából - a megyei parancsnokok adják át az emléklakettet, illetve oklevelet a munkásőr-veteránoknak. a megtisztelő elismerésben országosan csaknem négyszázan részesülnek. /mti/

bb 2. az egyetemi jelentkezés határideje: május 2

1 fe/gk szb zs

1969. március 6.

a művelődésügyi miniszter módosította a felsőoktatási intézmények nappali tagozatára történő jelentkezés rendjét, illetve határidejét. eszerint a korábbi május 10-e helyett május 2-ig kell eljuttatni a jelentkezéseket a felsőoktatási intézményekhez. a pályaalalmassági vizsgák miatt ez alól kivételt képeznek a tanítóképző, az óvónőkészítő, valamint a gyógypedagógiai tanárképző főiskolák. itt a jelentkezés határideje: március 25. /mti/